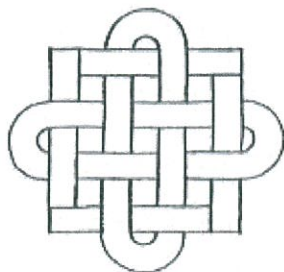

FIUMEI ÚTI
SÍRKERT

BUDAPEST VIII. KERÜLET,
FIUMEI ÚTI TEMETŐ
NEMZETI EMLÉKHELY
HASZNÁLATI TERV

BUDAPEST VIII. KERÜLET, FIUMEI ÚTI TEMETŐ

NEMZETI EMLÉKHELY

HASZNÁLATI TERV

1. A nemzeti emlékhelyek használati rendjéről szóló 302/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet 2. § (1) és (4) bekezdése alapján a kulturális örökség védelméért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) a turizmusért felelős miniszterrel egyetértésben a nemzeti emlékhely használati rendjéről – nemzeti emlékhelyenként – az adott nemzeti emlékhely sajátosságainak megfelelő, az említett Korm. rendelet 1. §-ban meghatározott használati célok szerint rendszerezett használati tervet készít.

2. A nemzeti emlékhely azonosító adatai:

a) A nemzeti emlékhely pontos megnevezése: **Budapest VIII. kerület, Fiumei úti temető**

(További megnevezése: **Fiumei Úti Sírkert**)

A nemzeti emlékhely lehatárolása:

A Fiumei úti temető, kivéve a Nemzeti Sírkert részévé nem nyilvánított temetési helyeket cím: 1086 Budapest, Fiumei út 16.

b) A nemzeti emlékhely helyrajzi számok szerinti kijelölése: **38821/2 helyrajzi szám**

határának EOVS és WGS 84 koordináták szerinti megállapítása:

FIUMEI ÚTI TEMETŐ		EOVS		WGS84	
		X	Y	λ	φ
A	Fiumei u. Festetics Gy. u. sarok	652666.1708	239258.0942	19.0828338598	47.4972545322
B	Fiumei u. Salgótarjáni u. sarok	653088.4430	238674.9144	19.0884344798	47.4920071362
C	Salgótarjáni u. Zsidó temető közös sarok	653740.0652	238560.6433	19.0970813048	47.4909759644
D	Temető Kerepesi út felé eső sarka	653681.4774	239273.3975	19.0963096176	47.4973873784

c) A nemzeti emlékhely tulajdonosának megjelölése: **Magyar Állam**

d) A nemzeti emlékhely tulajdonosának elérhetőségei (ügyfélszolgálat, postacím, telefon, weblap, e-mail): **Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság (a továbbiakban: MNV Zrt.) tulajdonosi jogokat gyakorló szervezet (1133 Budapest, Pozsonyi út 56.) központi telefonszám: +36 (1) 237-4400**

e) A nemzeti emlékhely elérhetőségei (ügyfélszolgálat, postacím, telefon, weblap, e-mail): **postacím: 1086 Budapest, Fiumei út 16-18., telefon: +36 (1) 795-3179, weblap: www.nori.gov.hu, e-mail: nori@nori.gov.hu**

f) Amennyiben az ingatlan használatára jogszabálynál, szerződésnél fogva más jogosult, úgy a használatra jogosult megjelölése [pl. : vagyonkezelő] és elérhetőségei (ügyfélszolgálat, postacím, telefon, weblap, e-mail): **Nemzeti Örökség Intézete (a továbbiakban: NÖRI) vagyonkezelő (1086 Budapest, Fiumei út 16-18.), telefon: +36 (1) 795-3179, e-mail: nori@nori.gov.hu; web: www.nori.gov.hu**

g) A nemzeti emlékhely használatában, illetve használatában és megőrzésében érintett és érdekelt egyéb szereplők felsorolása (pl. helyi önkormányzatok, egyházi jogi személyek, civil szervezetek, alapítványok, állami szervek, kutatóintézetek és egyetemek):

Az alább felsorolt parcellákban a következő szervezetek látnak el temetőgondozási és fenntartási feladatot:

- Az 1848-49. szabadságharcosok temetkezési helyéül szolgáló 30-31. parcella, az 52. ún. „Honvédségi Parcella”vonatkozásában a Ttv. 40/A. §-40/F. §-ai, alapján a Honvédelmi Minisztérium;
- A27. ún. „Akadémiai parcella” vonatkozásában a Magyar Tudományos Akadémia;
- Az „1956-os áldozatok és hősök emlékparcellája” (57-es parcella) vonatkozásában politikai üldözöttek civil szervezetei.

3. A nemzeti emlékhely és a hozzá fűződő nemzeti érték ismertetése, annak bemutatása, hogy mely tényezők indokolták a nemzeti emlékhellyé nyilvánítást:

A Fiumei úti temető az ország legfontosabb sírkertje, itt nyugszanak legnagyobb számban a magyar történelem és kultúra nagyjai. A temető azonban nem csupán nemzeti panteon, hanem olyan, az 5. o) pontban megjelölt jogszabály szerinti műemléki védettségű park is, ahol számos művészettörténeti jelentőségű síremlék és szobor található. A páratlan sírkert Magyarország egyetlen temetője, amely teljes egészében nemzeti emlékhely.

A nemzet nagyjai számára létrehozott sírkert gondolatát Széchenyi István vetette fel. A sírkert a 19. század közepén Pest köztemetőjeként nyílt meg, majd a század végére Magyarország legrangosabb kegyeleti helyévé vált. Itt áll többek között Batthyány Lajos, Deák Ferenc és Kossuth Lajos mauzóleuma, ez utóbbi Magyarország legnagyobb síremléke. A magyar történelem és kultúra kiemelkedő alakjainak a temetőben található sírhelyei közül több mint másfél ezer – a nemzeti sírkert részeként – is védett. A síremlékek jelentős része fontos művészeti emlék, híres szobrászok alkotása, – többek között az 5. o) pont szerinti jogszabályban – egyedileg nevesítve is műemléki védelem alatt áll. A temető parkja gazdag növény- és állatvilágáról ismert.

A sírkert – területrészei, síremlékei, sírépítményei, síremlékcsoportjai és egyéb építményei történeti és művészeti, kertépítészeti értékeinek, a temető karakterét adó kisépítészeti alkotásainak, valamint mindezek összefüggéseinek, kialakításának,

képének, térszerkezeti sajátosságainak, térstruktúrájának megőrzése, a temető méltó használatának biztosítása érdekében – műemléki védelem alatt áll, figyelemmel az 5. o) pont alatti jogszabályra.

4. *A nemzeti emlékhely jelenlegi állapotának bemutatása:*

a) *a jelenlegi állapot a beavatkozások szükségességének megjelölésével:*

A NÖRI a Fiumei úti temető vagyonkezelésével, működtetésével és fejlesztésével kapcsolatos intézkedésekről szóló 1157/2015. (III.17.) kormányhatározat végrehajtásaként vált a 1086 Budapest, Fiumei út 16-18. szám alatti, 38821/2 helyrajzi számú, a Fiumei úti Sírkert Nemzeti Emlékhely megnevezésű, a Magyar Állam tulajdonában lévő ingatlan vagyonkezelőjévé, és 2016. május 1-én lépett a sírkert birtokába.

A nemzeti emlékhely területén lévő 8 épület közül műemléki védelem alatt áll a jelenlegi főigazgatósági épület, a kápolna és a hozzácsatlakozó (volt kolostor) épület. Jelentős felépítmény az irodáknak és múzeumnak helyt adó épület. A fennmaradó öt kisebb, 50 m² alatti alapterületű felépítmény a II. kapunál lévő épület, a két portaépület és az emlékhely Információs pontja, valamint a virágüzlet.

Az épületek mindegyikén látszott a hosszú évekre visszanyúló fenntartás, gondozás hiánya, a falak vizesedése. A tetőszerkezetek egy része beázott, a vakolat nagyon sok helyen repedezett, sérült volt, a közművezetékek rendkívül rossz állapotban voltak, egyes épületekben a fűtési rendszer teljesen elöregedett. Valamennyi épület a környezetében található közcélú zöldfelületekkel együtt komoly felújításra szorult.

A közel 160 éves műemlékvédett épületek homlokzatának, tetőszerkezetének felújítása, épületdiagnosztikai, statikai állapotának felülvizsgálata is szükségessé vált. A közműhálózat elavult volt, több anyag felhasználásával került kialakításra (vascső, horganyzott cső, PVC, KPE, AC), ezek a közműkataszter elkészítését követően teljes felújításra szorultak.

A jelenlegi főbejáratnál található, használaton kívül álló valamikori virágüzletben külső és belső átalakítást követően információs pont kialakítása valósult meg. A főigazgatói és a kápolna mögötti épület belső renoválása elkészült, a külső felújítása jelenleg is folyamatban van.

A ravatalozó és Kormányváró épület felújítását megelőzően egy belsőépítészeti terv kidolgozása és engedélyeztetése valósult meg.

A nemzeti emlékhely úthálózata cca. 15 000 méter hosszúságú. A burkolt utak egyik része töredezett, kátyúkkal telített, tönkrement szegélyű, másik részén pedig már alig kivehető az egykori burkolat. A nemzeti emlékhely útjainak jelentős részén nincs vagy soha nem is volt burkolat. A NÖRI birtokba lépését megelőzően sokan a temetőn belüli területet ingyenes parkolóként használták, mivel a sírkertet körülvevő utcákban a parkolás fizetős, így a temető főútjai mentén nagyszámú gépjármű parkolt a hétköznapokon. Ennek hatása meglátszik a temetői utak és útszegélyek állapotán. Az utak,

útburkolatok teljes felújítása szükséges (aszfaltos, föld, murvás utak, makadám utak). Az úthálózat védelme és a temető nemzeti emlékhelyhez méltó használata érdekében forgalomtechnikai terv kidolgozására és bevezetésére került sor, figyelembe véve a KRESZ szabályait. A temető területén a közvilágítás gyakorlatilag hiányzott, ezért a műemléki környezethez illő, egyedileg gyártott öntött vas kandeláberek üzembe helyezése elsődleges feladat volt a temető NÖRI általi birtokbavételét követően. A közvilágítási rendszer kialakításának I. üteme megvalósult.

A síremlékek, funerális építmények (árkádor, mauzóleumok) felújítására a NÖRI birtokba lépését megelőzően szinte alig került sor, ezért felújításra szorulnak. Rendkívül rossz állapotban van a védett, művészeti, építészeti, illetve kulturális szempontból kiemelkedő jelentőségű síremlékek, szobrok, műalkotások jelentős része.

Az épített elemek tekintetében: a pihenőpadok, az útjelző táblák, a vízvételi helyek, a parcellajelző kövek teljes felújítása, a szükséges pótlások megtörténtek.

A nemzeti emlékhely egyik sajátossága, hogy hatalmas kiterjedésű zöldfelülettel rendelkezik. Sajnos azonban a sírkert cca. egyharmad (!) részét évtizedek óta nem gondozták, így az érintett mintegy 18 parcella vadon nőtt fákkal, cserjékkel, borostyánnal sűrűn benőtt, átláthatatlan, látogathatatlan terület volt. Ezekben a parcellákban az exhumálásokat követően sok helyen nem temették vissza a sírokat, így a sírkertnek ezek a részei balesetveszélyesek is voltak. A zöldfelület a nemzeti emlékhely további kétharmad részén is rendkívül rossz állapotban van. A fűfelületek nagy része gaz, amely nyáron teljesen kiég. Az itt található több ezer fa rossz állapotban van, balesetveszélyes, elszáradt részekkel. A gyönyörű gesztenyefa-sorokat a permetezés korábbi hiánya miatt tönkreteszi az aknázó moly. Az egyedülállóan szép platánfa-sorok (és gesztenyefa-sorok) a rendszeres gondozás hiánya miatt rendezetlen képet mutatnak, néhol balesetveszélyesek. A parcellák tele vannak vadon nőtt fákkal, rendkívül sok fán található fagyöngy, illetve borostyán. Budapest egyik tüdeje nagyon rossz állapotban van, a NÖRI szinte a 24-dik órában kezdte meg a korábbi elmaradt kertészeti, botanikai feladatok ellátását.

Az előregedett növényállomány felülvizsgálata megtörtént, a szükséges a zöldfelület kezelési tervek elkészültek. A temető védett műemléki és természeti értékeinek együttes vizsgálata alapján került meghatározásra a zöldfelületre vonatkozó fejlesztési elképzelés. A zöldfelület fejlesztési terv tartalmazza a meglévő növényzet részletes ismertetését (fakataszter mellett az aljnövényzetek állapotfelmérése is szükséges), a fenntartási előírásait, a felújításra, fejlesztésre tett javaslatokat. A zöldfelület kezelése, pótlása ütemezetten történik a meglévő élővilág megtartása mellett. Fa egészségi állapota (beteg, életveszélyes) miatt csak indokolt esetben vágható ki, melyet kertészeti szakvéleménnyel igazoltan, előírt jogszabályok betartása mellett lehetséges elvégezni.

Összegezve: A nemzeti emlékhely fenntartása a NÖRI birtokba lépését megelőző elmúlt évtizedben nem volt az emlékhelyhez méltó színvonalú. Ebből adódóan a sírkert általános állapota nem megfelelő, az egyes épületek, építmények, zöldfelületek, közművek, utak, parcellák felújításra, gondozásra szorulnak. A temető irodaépületeinek belső felújítása megtörtént, kialakításra került a főbejárat információs pont. A „K” épület kivételével szükséges az épületek homlokzatainak helyreállítása és a közvilágítás teljes további kiépítése.

b) a nemzeti emlékhely állapotát fenyegető veszélyek:

A nemzeti emlékhelyen található gótikus temetőkápolnának, az árkádsornak, a fal melletti kriptasor egy részének, illetve a munkásmozgalmi panteonnak a műszaki állapota sürgős beavatkozást igényel.

5. A nemzeti emlékhelyet és annak kezelését érintő hatályos jogszabályok felsorolása:

- a) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Kötv.)
- b) A nemzeti vagyonról rendelkező 2011. évi CXCVI. törvény
- c) az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény
- d) az állami vagyonnal való gazdálkodásról szóló 254/2007. (X. 4.) Korm. rendelet
- e) 144/2013. (V. 14.) Korm. rendelet a Nemzeti Örökség Intézete létrehozásáról (a továbbiakban: 144/2013. (V. 14.) Korm. rendelet)
- f) 1999. évi XLIII. törvény a temetőkről és a temetkezésről
- g) 145/1999. (X.1.) Korm. rendelet a temetőkről szóló 1999. évi XLIII. törvény végrehajtásáról
- h) 302/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet a nemzeti emlékhelyek használati rendjéről
- i) 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről
- j) 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről
- k) 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet a fás szárú növények védelméről
- l) 312/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről, valamint az építésügyi hatósági szolgáltatásról
- m) 496/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról
- n) 439/2013. (XI. 20.) Korm. rendelet a régészeti örökséggel és a műemléki értékkel kapcsolatos szakértői tevékenységről
- o) 42/2013. (VIII. 9.) BM rendelet az egyes ingatlanok műemlékké nyilvánításáról, illetve egyes ingatlanok műemléki védettségének megszüntetéséről (a továbbiakban: 42/2013. (VIII.9.) BM rend.)
- p) 66/2007. (XII. 12.) Józsefvárosi Kerületi Építési Szabályzatáról (JÓKÉSZ)

6. *A nemzeti emlékhely használatával kapcsolatosan kialakult szokások, hagyományok ismertetése:*

A Fiumei Úti Sírkert Nemzeti Emlékhely kettős funkciót lát el:

a) Nemzeti emlékhely funkció

Az 1849-ben történt első temetést követően a sírkert már 1885-ben dísztemetői státuszt kapott, ahol a nemzet nagyjainak díszsírhely adományozását határozták el. A temető kiemelt, nemzeti sírkert jellegét a későbbiekben többször megerősítettek. Az alapítás óta eltelt több mint másfél évszázad alatt a temető Magyarország és Európa egyik legjelentősebb, legszebb sírkertjévé és emlékhelyévé vált. A sírkert hazánk nagyjai közül sokaknak adott és ad végső nyughelyet. Államférfiak, a magyar politikai, gazdasági, művészeti, tudományos, és a társadalmi élet más területeinek kiemelkedő, a nemzetért sokat tett polgárai kerültek itt eltemetésre. A sírkertben találhatóak a világon is egyedülálló értéket képviselő Batthyány-, Deák-, Kossuth-, Ganz-mauzóleumok, valamint a híres árkádsor. A Fiumei úti sírkertben közel 1700, a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság (a továbbiakban: NEKB) által levédett, a nemzeti sírkertbe tartozó sír található. A nemzeti emlékhely teljes területe műemléki védettséget élvez. A Fiumei Úti Sírkert Budapest szívének legnagyobb egybefüggő zöldterülete, parkja. Az NEKB javaslatára az Országgyűlés 2014. január 12-től a Fiumei úti sírkertet nemzeti emlékhellyé nyilvánította (2013. évi CCXVII. törvény). A Fiumei Úti Sírkert Nemzeti Emlékhelyet rangja és adottságai feljogosítják arra, hogy olyan nemzeti emlékezet-központtá váljon, amely Európában és a világon is egyedülálló. A hasonló jellegű külföldi helyszínek egyike sem rendelkezik a sírkertnek azzal a különleges tulajdonságával, sajátosságával, mely szerint egy adott nemzet történelmének nagyjai ilyen számban nyugszanak egyetlen temetőben. Ezen felül a nemzeti emlékhelyen található műemlékek, szobrok száma, egyedisége és szépsége, valamint az arborétum jellegű növénypark is olyan különleges és páratlan értéket képvisel, amelyet egy nemzetnek nemcsak lehetősége, de kötelessége is megőriznie és megmutatnia az utókor számára.

A nemzeti emlékhely egy olyan közösségi tér, amely a magyar nemzet történelmét, kultúráját, fejlődését meghatározóan befolyásoló személyek munkásságát, életét, több korszak lenyomatát ismerteti meg Magyarország polgáraival és az idelátogató külföldi turistákkal, az ott található síremlékek, mauzóleumok, építmények, szobrok segítségével.

A fentiekből adódóan sok magyar és külföldi látogató keresi fel a sírkertet. Az oktatási intézmények kiemelt figyelemmel fordulnak a Fiumei Úti Sírkert felé, a diákok vezetett történelmi séták keretén belül ismerkednek meg Magyarország történelmének, irodalomtörténetének egy részével. A nemzeti emlékhely számos kulturális esemény, és megemlékezés helyszíne is.

A nemzeti emlékhelyen működik a Kegyeleti Múzeum – Temetkezési szakgyűjtemény, amely az ország egyetlen temetkezéstörténeti múzeuma. Néprajzi gyűjteményével a hagyományos, a városokra jellemző gyászrelikviáival pedig a polgári temetkezést és gyászszokásokat mutatja be.

A 144/2013. (V.14.) Korm. rendeletben foglaltak szerint a NÖRI alapfeladatai közé tartozik a magyar nemzet nagyjai emlékének megőrzésével, a Fiumei úti temető

értékeinek bemutatásával kapcsolatos feladat. A Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt. és a NÖRI között 2015. február 5-én létrejött vagyongazdálkodási szerződés alapján a NÖRI a vagyongazdálkodó – többek között – a Kegyeleti Múzeum- Temetkezési és Kegyeleti Szakgyűjteményben őrzött kulturális javaknak.

A NÖRI a fentiekben hivatkozott alapfeladatának eleget téve, vagyongazdálkodási jogára tekintettel, mint letéteményes, 5 éves időtartamra – a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeumtól (MMKM) – letétbe vette Gróf Apponyi Albert 50.000.000 Ft biztosítási értékű temetési hintóját (a továbbiakban: műtárgy).

A NÖRI alap- és vagyongazdálkodási feladata hatékony ellátása érdekében a műtárgy teljes körű restaurálását – már több éve főtevékenységként alkotóművészeti tevékenységet, továbbá épületesztalos - szerkezet szerelési, padló-, falburkolási és festés, üvegezési tevékenységet is végző – szakcéggel végeztette el.

Az Apponyi gyászhintónak a NÖRI a Kápolna épület és a bontásra kijelölt Kegyeleti Múzeum épülete közötti zöld területen elhelyezett, újonnan felépített kiállító épületben, üvegalutkában adott helyet, mely terület térrendezési szempontból alkalmas a gyászhintó méltó kiállításához. A műtárgyat bezáró klímaberendezéssel, páratartalom szabályozóval ellátott és fűthető üvegalutka 29,2 m², a tetőszerkezete 197 m² alapterületű, mely így árnyékvetőként szolgál és biztosítja a tükröződésmentességet. A hintót határoló üvegfal 4 rétegű üvegtáblából épülő önhordó, oldalfalából került kialakításra.

Az MMKM és a NÖRI közötti megállapodás eredményeként a NÖRI várományosa a Műtárgy vagyongazdálkodási jogának.

b) Temetői funkció

A sírkertben a meglévő, illetve az előre értékesített temetkezési helyekre továbbra is történnek betemetések. Ezen felül a temető szóró-parcellájában a hamvak szórása folyamatos. Ebből adódóan gyászolók érkeznek a temetésekre, illetve a sírhelyekhez. A ravatalozás a sírkert kápolnájában, illetve ravatalozó épületében történik, innen kísérik utolsó útjára az elhunytakat.

A sírkert különleges státusza miatt kiemelt protokolláris temetések helyszíne is.

A Fiumei Sírkertben szervezett rendszeresen ismétlődő események:

- Költészet Napja, József Attila sírjánál irodalmi-, művészeti előadás szervezése,
- Emlékhelyek Napja, minden év májusának második szombatja,
- Múzeumok Éjszakája, minden év júniusában, a Szent Iván napjához legközelebb eső szombat,
- Kulturális Örökség Napjai, minden év szeptemberének harmadik hétvégéje,
- Nemzeti Gyásznap, megemlékezés a Batthyány-mauzóleumnál minden év október 6-án,
- Halottak Napi központi megemlékezés minden év november 1-én.

7. A fennálló egyéb védettségből következő előírások ismertetése:

A 42/2013 (VIII. 9.) BM rend. a Fiumei Úti Sírkert teljes területét műemlékké nyilvánította. A jogszabály szerint a védetté nyilvánítás célja a sírkert meghatározott területrészei, síremlékcsoporthai, sírépítményei, síremlékei és egyéb építményei történeti és művészeti, kertépítészeti értékeinek, a temető karakterét adó kisépítészeti alkotásainak, valamint mindezek összefüggéseinek, a temető térszerkezeti sajátosságainak, a 20. század elejéig kialakított térstruktúrájának (parcellakiosztás, úthálózat, az utakat szegélyező fasorok, az 1850-es években emelt temetőfal) megőrzése, továbbá a temető méltó használatának biztosítása. Ebből adódóan valamennyi, a sírköveket, épületeket, építményeket érintő építés, felújítás, bármilyen változás a műemlékvédelmi hatóság előzetes engedélyezéséhez kötött. A sírkert műemléki értékleltárának elkészítése folyamatban van.

8. A nemzeti emlékhely egyes használati céljaihoz kapcsolódó, a használatra vonatkozó ajánlások, előírások:

a. Általános, azaz ünnepi, protokolláris, idegenforgalmi és köznapi használati mód esetében

- A nemzeti emlékhely méltóságát mindenkor biztosítani kell.
- Tilos minden olyan tevékenység, amely a nemzeti emlékhely szellemiségével nem összeegyeztethető.
- Tilos minden olyan magatartás, amely a kegyeleti és/vagy szakrális elvárásokat sérti.
- Tilos a nemzeti emlékhely nem rendeltetésszerű használata.
- A sírkert területén történő, filmforgatást előzetesen a NÖRI-vel engedélyeztetni szükséges, míg a fotózás bejelentési kötelezettséggel jár.
- A sírkertben a KRESZ vonatkozó szabályainak megtartása mellett szabadon lehet kerékpárral közlekedni, azonban fokozottan ügyelni kell a gyalogos látogatók testi épségére, valamint arra, hogy más látogatók kegyeletgyakorlási feltételei ne sérüljenek. A kerékpárral legfeljebb 5 km/óra sebességgel lehet közlekedni.
- A sírkert területére motorkerékpárral, gépjárművel be lehet hajtani, két órán belül történő kihajtás esetén a bent-tartózkodás díjmentes. A két órán túli parkolás-díjköteles.
- A sírkertbe állatot bevinni tilos. Ezen tilalom nem vonatkozik a segítő kutya kiképzésének, vizsgáztatásának és alkalmazhatóságának szabályairól szóló 27/2009. (XII.3.) SZMM rendelet hatálya alá tartozó segítő kutyára, amely a rendeletben előírt szabályok betartása mellett a segítő kutyát alkalmazó személlyel együtt jogosult a sírkertben tartózkodni.
- A sírkert területén történő üzletszerű munkavégzés csak a temető üzemeltetőjének előzetes engedélyével folytatható.
- A sírkert használatának általános szabályait a Fiumei Úti Sírkert Nemzeti Emlékhely temetőszabályzata határozza meg.

b. Az ünnepi és protokolláris használati mód esetében

- Biztonsági feltételek megteremtése a biztosítást végző szervekkel együttműködve; szükség szerint a kegyeleti, temetési és idegenforgalmi használat korlátozása; forgalomkorlátozás; a zavaró, egyéb rendezvények tiltása.

További előírásokat a 6. pontban említett és jelen használati tervhez csatolt temetőszabályzat tartalmaz.

9. *A nemzeti emlékhelyhez fűződő nemzeti érték megőrzéséhez, fenntartásához és bemutatásához rövid-, közép- és hosszútávon tervezett intézkedések, illetve a nemzeti emlékhely fenntartható használata, fejlesztése és bemutatása érdekében meghatározott elsődleges célkitűzések és a rövid-, közép- és hosszútávra előkészített tervek, programok, projektek – azok időbeli ütemezését is bemutató – ismertetése, az alábbiak középpontba állításával:*

- 9.1 kutatás,*
- 9.2 helyreállítás, karbantartás, felújítás,*
- 9.3 a fenntarthatóság növelése,*
- 9.4 megközelítés, közlekedés, parkolás,*
- 9.5 bemutatás, látogatók fogadása, turizmus, akadálymentesítés,*
- 9.6 közegészségügyi feltételek megteremtése,*
- 9.7 környezeti tényezők, kapcsolatok, klímaváltozás,*
- 9.8 kommunikáció.*

A nemzeti emlékhelyhez fűződő nemzeti érték megőrzéséhez, fenntartásához és bemutatásához kapcsolódó kutatási területeket az alábbiakban mutatjuk be:

9.1. kutatás

A nemzeti emlékhelyhez fűződő nemzeti érték megőrzéséhez, fenntartásához és bemutatásához kapcsolódó kutatási tevékenységet az alábbiakban mutatjuk be:

A nemzeti emlékhely vonatkozásában a kutatás három irányú:

- a temető történetére, a magyar történelemmel való összefüggésekre;
- a temetőben nyugvó személyek életére és emlékezetére;
- a temetőre, mint épített örökségre, az építészeti és művészeti alkotásokra és alkotóikra
fókuszál.

A kutatások elsődleges célja a nemzeti emlékhely minél szélesebb körű bemutatása, ismertté tétele. Mindez folyamatos tartalomfejlesztést, a temetőre

vonatkozó ismeretek állandó bővítését jelenti, amelynek főbb felhasználási területei:

- kiadványok (könyvek és szóróanyagok);
- Kegyeleti Múzeum (kiállítások: állandó és időszakos);
- leendő látogatóközpont;
- a temetőben található/elhelyezésre kerülő információs felületek (információs táblák, érintőképernyők, mobilapplikáció);
- felújításokhoz, fejlesztésekhez szükséges háttéranyagok, dokumentációk.

9.2. helyreállítás, karbantartás, felújítás

A nemzeti emlékhely méltatlan állapotának felszámolása magas szintre történő emelésére, majd a kulturális, turisztikai, oktatási fejlesztési elképzelések megvalósítására több időtávon belül nyílik lehetőség.

Az egyes feladatcsoportokon belül három időtávon belül rangsoroltuk az egyes feladatok elvégzését:

- Rövidtáv (1 éven belül)
- Középtáv (3 éven belül)
- Hosszútáv (5 éven belül)

A fejlesztések és ezekhez kapcsolódó feladatok az alábbi területeket érintik:

- 9.2.1. épületek
- 9.2.2. építmények
- 9.2.3. épített elemek
- 9.2.4. zöldfelület
- 9.2.5. temetői funkció
- 9.2.6. síremlékek
- 9.2.7. emlékhely funkció

9.2.1. Épületek fenntartásával, üzemeltetésével, fejlesztésével összefüggő elképzelések és feladatok

9.2.1.1. Az épületek hasznosításával kapcsolatos elképzelések

- a) A főbejáratnál lévő porta épület, külső és belső felújításra, és ezzel egyidejűleg – a biztonsági, védelmi követelményeknek is megfelelő portaszolgálat, biztonsági szolgálat részére – irodahelyiség is kialakításra kerül.
- b) Igazgatósági épület biztosít elhelyezést többek között a Főigazgatóság, a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság, a

Főigazgatói titkárság, a Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Igazgatóság részére.

- c) Az 1857-ben felszentelt temetőkápolna a Budapest-külső Józsefváros – Jó Pásztor Lelkésztséghez tartozik, a kápolna teljes berendezése az Egyházközség tulajdonát képezi. A temetőkápolnát kizárólag egyházi rendezvények céljára lehet igénybe venni, fő szabályként a temető üzemeltetéssel, fenntartással összefüggő ravatalozás, istentisztelet stb. céljára, ezen felül vasárnap délelőttönként és a római katolikus egyházi ünnepnapokon előírtak szerint az Egyházközség tart itt a saját miserendje szerint napi egy alkalommal istentiszteletet.
A Kápolna felújításra kerül.
- d) Az „U” alakú épület, jelenleg a Szolgáltatási, a Műszaki, a Kulturális, a Stratégiai, az Adat- és Biztonságvédelmi Igazgatóság, a NÖRI központi iktatója, a Temetőiroda és a Kegyeleti Múzeum, továbbá egy nyilvános illemhely, valamint az üzemorvosi rendelő-helyiség elhelyezését szolgálja.
- e) A II. kapunál található volt temetőiroda épületének átalakítását követően mozgássérültek részére nyilvános illemhely kialakítására kerül sor az épületben.
- f) A IV. kapunál található épületben porta és nyilvános illemhely kerül kialakításra.

Az előző pontban jelzett feladatok időtávok szerinti megjelölése:

A. Rövidtávú feladatok, fejlesztések

- a) Épületek pontos állapotának felmérése.
- b) Irodák kialakítása, berendezése.
- c) Épületek hőszigetelése, homlokzat kijavítása, tető felújítása. Az épületek szigetelésére az üzemeltetési költségek csökkentése miatt van szükség.
- d) Elektromos hálózat, világítási rendszer felújítása, épületek díszkivilágítása.
- e) Akadálymentesítés.
- f) Tervezési, engedélyezési feladatok.
- g) Egységes arculat kialakítása érdekében belsőépítészeti átalakítások

- h) Fiumei Úti Sírkert Nemzeti Emlékhely műemléki értéklertárának elkészíttetése.
- i) Ingatlan érték felülvizsgálat.
- k) Kápolna boltozat felújítása. A kápolna baleset- és életveszélyes boltozatának teljes felújítása.

B. Középtávú feladatok, fejlesztések

- a) Központi épület megépítése
- b) II. kapunál nyilvános illemhely kialakítása
- c) IV. kapunál lévő portaépület és nyilvános illemhely kialakítása
- d) Elavult épülettömeg bontása, a Központi épület megépítését követően, a beruházással összefüggésben áll.
- e) A ravatalozó felújítása.
- f) A kormányváró belsőépítészeti felújítása.

9.2.2. Építmények fenntartásával, üzemeltetésével, fejlesztésével összefüggő elképzelések és feladatok

9.2.2.1. Az építményekkel kapcsolatos elképzelések

A Nemzeti Emlékhelyen található műemlékek, szobrok száma, egyedisége és szépsége, valamint a több mint 1700 nemzeti sírkert részeként nyilvántartott síremlék, a sírholtok, a funerális építmények, a mauzóleumok olyan különleges és páratlan értéket képviselnek, amelyet nem csak ápolni, üzemeltetni és gondozni kötelezettség, hanem annak érdekében, hogy azok a jövő nemzedékének számára is megjeleníthetők maradjanak, fenntartani, felújítani és védeni is szükséges.

- a) Az emlékhelyre történő biztonságos és méltó bejutás érdekében el kell választani a gyalogosforgalmat és a gépkocsiforgalmat. Az eddigi főbejárat kizárólag gyalogosforgalmat bonyolítana le, egy nagyobb és emblematikusabb, a nemzeti emlékhelynek markáns arculatot adó kapun keresztül.
- b) A gépkocsikat, buszokat parkoló(k)ban kell elhelyezni, ahonnan gyalogosan bejárható lesz a nemzeti emlékhely. Az emlékhelyen belüli közlekedést menetrendszerinti belső járat (elektromos kisbusz) kell megoldani, amelyek a parkoló(k), és a leglátogatottabb területek érintésével közlekedhetnének. A

parkolás az első két órában ingyenes, azt követően csak parkolási díj ellenében lehetséges, a korábban kialakult, a nemzeti emlékhely főbb reprezentatív területeit igénybe vevő P+R parkolási mód felszámolása céljából.

Az előzetes tervek szerint kettő parkoló kerül kiépítésre. Az első abban a 40-es parcellában, amely a Salgótarjáni utcáról nyíló IV. kapu közvetlen szomszédságában van, és így az ide érkező gépkocsik nem érintik a sírkert egyéb területét, nem zavarják a sétáló látogatókat. A második a II. kapu mellett lévő 7-es számú parcellában, azon látogatók számára, akik a Fiumei útról érkeznek busszal vagy gépjárművel.

- c) Több ütemben kerülnek kialakításra olyan sétányok, amelyek gépjárművek elől elzártak. Ennek környezete csendes, különleges atmoszférával, sajátos növény- és állatvilággal, kiemelkedő művészeti és funerális értékekkel rendelkezik, ahol a temetőkre nem jellemző módon, egyedileg gyártott öntöttvas kandeláberek gondoskodnak azok megvilágításáról. Így ezeknek köszönhetően az ide látogatók egyedülálló módon ismerkedhetnek meg Magyarország történelmével.
- d) Közösségi tér kialakítása. Az elképzeléseknek megfelelően az emlékhelynek olyan helyszínné kell válnia, ahova jelentős számban érkeznek látogatók kisgyermekkel, és ahol az igényesen kialakított tér minden korosztály számára a tartalmas, nyugalmas kikapcsolódást, különleges élményt kínál.

Az előző pontban jelzett feladatok időtávok szerinti megjelölése:

A. Rövidtávú feladatok, fejlesztések

- a) A teljes Fiumei úti szakaszon található tömör kerítésszakasz JOS eljárással történő tisztítása, fedlapjainak cseréjével.
- b) Kisebb mauzóleumok és védett sírok helyreállítási munkáinak I. üteme
- c) Közműhálózat felújításának I. üteme. A rendkívül vegyes anyag felhasználású elavult és régi közműhálózat ütemezetten kerül felújításra az elkészített közműterképezés alapján.

B. Középtávú feladatok, fejlesztések

- a) Meg kell kezdeni a parkoló(k) és az ehhez esetlegesen szükséges új bejárat(ok) kiépítését a II. és IV. kapunál.

- b) Forgalomirányítási terv kidolgozását követően ki kell építeni a gépkocsi behajtási rendszert a II. és IV. kapu megnyitásával.
- c) A sírkertben található összes mauzóleum felújításra kerül díszkivilágítással együtt.
- d) Közműhálózat teljes rekonstrukciója, így a teljes hálózat a Fiumei úti Sírkert területén felújításra kerül.
- e) A kialakításra kerülő parkolók, közösségi tér tervezési és engedélyeztetési eljárásainak lebonyolítása (engedélyeztetési és kiviteli tervek elkészítése).
- f) Közel 3,5 km hosszúságú útvonalat felújítása, új burkolattal történő ellátása, amelyek a legkiemeltebb látványosságokat, illetve a ravatalozó épületét kötik össze a bejárattal, illetve a parkolóval.
- g) Nyugati és északi támfalrendszerének a felújítása. A támfalrendszer műszaki állapota több helyen balesetveszélyes állapotban van, melynek felújítása szükséges.
- h) Nyilvános illemhelyek kialakítása, telepítése, mely a szolgáltatási színvonal növelése érdekében szükséges.

C. Hosszú távú feladatok, fejlesztések

Az emlékhely mellékútjait is burkolni kell. Így a Fiumei úti sírkert nemzeti emlékhely valamennyi útja burkolt és kátyúmentes lesz.

9.2.3. Épített elemek fenntartásával, üzemeltetésével, fejlesztésével összefüggő elképzelések és feladatok

9.2.3.1. Egységes arculattal kialakított berendezési tárgyak elhelyezése valósul meg a sírkert területén.

Az emlékhely útjai, sétányai, terei a temetőben nyugvó hírességekről történő elnevezése, amely a nemzeti emlékezet a könnyebb tájékozódás érdekében.

Az előző pontban jelzett feladatok időtávok szerinti megjelölése:

A. Rövidtávú feladatok, fejlesztések

- a) Pihenőpadok. A sírkert területén meglévő pihenőpadok felújítása, illetve új padok beszerzése valósul meg.

- b) Köztérvilágítás II. üteme. A főútvonalak teljes szakaszának kivilágítása történik meg, egyedileg tervezett öntöttvas kandeláberekkel.
- c) Hulladékgyűjtők beszerzése. A látogatás során keletkezett zöld hulladék tárolása és annak elszállítása érdekében szükséges ezen gyűjtők beszerzése.
- d) Jelzőtáblák beszerzése, telepítése
- e) Parcellajelző kövek. A Fiumei úti sírkert parcellákra osztott, és a parcellák minden sarkát parcellajelző kővel kell megjelölni.
- f) Vízvételi helyek. A már meglévő vízvételi helyek felújításra kerülnek. A látogatók számára vízvételi helyeket kell biztosítani, hogy a sírokat méltó módon tudják ápolni.
- g) A felújított útszakaszok mentén el kell helyezni az egyes utak elnevezését megjelenítő és információs táblákat.
- h) Madáretetők, odúk, itatók kihelyezése a védett állatok megvédése és megtartása érdekében.

B. Középtávú feladatok, fejlesztések

Köztérvilágítás III. üteme, így a sírkert teljes területén kandeláberek biztosítják a világítást.

9.2.4. Zöldfelület fenntartásával, üzemeltetésével, fejlesztésével összefüggő elképzelések és feladatok

9.2.4.1. A zöldfelület fenntartását a fejlesztési terveknek megfelelően, ütemezetten kell elvégezni. A szükséges kezelések mennyiségét és minőségét úgy kell meghatározni, hogy a biológiai sokféleség ne sérüljön. Az állapotmegőrző kezelek, úgy mint a kaszálás, öntözés, gyomlálás, tápanyag-utánpótlás, növényvédelem, ifjítások, metszések, gallyazások napi, heti, havi, és idény szerinti előírás szerint meghatározva történjenek.

A fasorok ápolását, megújítását, pótlását éves periódusok alapján az egyéb fejlesztésekkel összehangoltan kell végezni, pl. közműfejlesztések, cserék, burkolat felújítások alkalmával kell a fasorokat megújítani.

A zöldfelület fejlesztési tervekben figyelembe kell venni a növény- és állatvilág egymásra épülő tápláléklánc-folytonosságának biztosítását, ezért a hátsó, elhanyagoltabb területek tisztítását, rendezését az állatvilág védelmével, ideiglenes 'átköltöztetése' mellett lehetséges, melyhez természetes hatású, mesterséges odúk, költő és búvóhelyek, etetők, itatók célzott kihelyezése szükséges.

Egynyári, évelő és cserje felületek állapotának folyamatos felülvizsgálata szükséges. Új felületek kijelölése célterületek fejlesztésével együtt történjen. A növényfajták megválasztása minden esetben az állatvilág, tápláléklánc számára szükséges fajták ismeretében történjen.

Az előző pontban jelzett feladatok időtávok szerinti megjelölése:

A. Rövidtávú feladatok, fejlesztések

- a) Méltatlan állapotok felszámolása
- b) Baleset- és életveszély elhárítása (pl.: balesetveszélyes fák)
- d) A nemzeti emlékhely legfrekvenciáltabb részein (kiemelt, dísz közcélú zöldfelületek kialakítása) teljes zöldfelületi rendezést kell végrehajtani. Kertépítészeti szempontok figyelembevételével meg kell tervezni a parcellákat, és ennek megfelelően el kell végezni a kertészeti munkákat.
- e) A kiszáradt és száradásnak indult örökzöld csoportok és fák kivágása, fagyöngyök eltávolítása.
- f) Gyom - mentesítés, gyepesítés, a terület virágokkal és egyéb növényekkel való beültetése.
- g) Az érintett fák metszésére, ifjítására, pótlására van szükség.
- h) Fakataszter készítése, parcellák faállományának felmérése

B. Középtávú feladatok, fejlesztések

- a) Tovább kell folytatni a parcellák kertészeti tervezését, felújítását, beültetését, fasori munkálatait.
- b) A mintegy 18 ha nagyságú gondozatlan, erdős területet megtisztítása a cserjéktől, fáktól, bozóttól, aljnövényzettől.

C. Hosszú távú feladatok, fejlesztések

Be kell fejezni a parcellák kertészeti tervezését, felújítását, beültetését, fasori munkálatait az emlékhely teljes területén.

9.2.5. Temetői funkció ellátásával összefüggő elképzelések

9.2.5.1. A Fiumei úti sírkert nemzeti emlékhelyen a tervek szerint a temetői funkció helyét fokozatosan átveszi az emlékhely funkció. Minderre tekintettel a temető szabályzata szerint új betemetés csak a temető meghatározott területein, illetve meghatározott engedélyek birtokában lehetséges. Mindemellett a szórásos temetkezés lehetősége adott a temető területén található szóró - parcellában.

Az előző pontban jelzett feladatok időtávok szerinti megjelölése:

A. Rövidtávú feladatok, fejlesztések

- a) A ravatalozó épületének felújítása, belső terének teljes átalakítása.
- b) A szóró-parcella műszaki infrastruktúrájának korszerűsítése.
- c) A temetői nyilvántartó-rendszer teljes körű feltöltése, új informatikai temető-nyilvántartó rendszer bevezetése.

9.2.6. A sírkertben található sírokkal kapcsolatos elképzelések

9.2.6.1. A rövid-, közép- és hosszútávra tervezett felújítási munkákon kívül szükség van a temető síremlékeinek folyamatos állagmegóvására, eseti jelleggel balesetveszély-elhárításra, illetve előre nem látható esemény (pl. vihar) által okozott kár elhárítására.

Az ismert három, nagy mauzóleumon (Kossuth, Deák, Batthyány) kívül még további 16 db található a sírkertben, többek között olyan egyedülálló, öntöttvas kis mauzóleumok, melyek építészeti értékeiket figyelembe véve nem csak Magyarországon, hanem az egész világon egyedülállók. (Lyka, Gozsdu, Schlick, Vécsey). Terveink szerint ezek az emblematikus épületek a Kossuth-mauzóleumhoz hasonlóan díszvilágítás kialakításával kerülnek felújításra. Mindemellett a nemzeti sírkert részeként és a műemléki védelem alatt álló sírok is fokozatosan megújulnak.

Az előző pontban jelzett feladatok időtávok szerinti megjelölése:

A. Rövidtávú feladatok, fejlesztések

- a) Fel kell mérni a temetőben található balesetveszélyes sírokat, és intézkedni kell azok helyreállításáról, illetve a balesetveszély elhárításáról.
- b) Stratégiai tervek kidolgozása
- c) Örökségvédelmi engedélyek beszerzése
- d) Tervezési feladatok
- e) El kell végezni a nemzeti sírkert részeként védett, balesetveszélyes sírok teljes felújítását.
- f) A sírkert főútvonala mellett található, egyedülálló, jelenleg balesetveszélyes Árkádsor felújítása.
- g) I. Világháborús emlékmű létesítése a háború 100. évfordulójára.

B. Középtávú feladatok, fejlesztések

- a) El kell végezni a nemzeti sírkert részeként vagy műemlékként védett, romos és rossz állapotú sírok teljes felújítását.
- b) A sírkert területén lévő mauzóleumok teljes felújítása.

C. Hosszú-távú feladatok, fejlesztések

El kell végezni a nemzeti sírkert részeként vagy műemlékként védett, elhanyagolt állapotú sírok teljes felújítását.

9.2.7. Az emlékhely funkció ellátásával, fejlesztésével összefüggő elképzelések

Annak érdekében, hogy az emlékhelyen megvalósuljanak a fent leírt elképzelések, és a sírkert széles körben ismertté és látogatottá váljon a bel- és külföldi kulturális turizmus közkedvelt célpontjaként, az emlékhely funkciót kiemelten erősíteni szükséges. Egy modern, 21. századi látogatóközponttal, infrastruktúrával rendelkező, nagyszámú látogatót fogadó nemzeti emlékhely kialakítása érdekében az alábbi elképzelések megvalósítása szükséges:

9.2.7.1. Központi épülettel kapcsolatos elképzelések

- a) A központi épület kialakítása, új funkciókkal megtöltése a meglévő (U alakú épület) épület lebontásával és közösségi térre alakításával, a Fiumei Úti Sírkert területén egy új épület felépítésével.

A tervezett látogatóközpont funkciócsoport szerinti terei:

- fogadótér
- jegypénztár és információ
- ruhatár
- mosdók
- ajándékbolt
- virágbolt
- büfé/étterem
- állandó kiállítási tér (Kegyeleti Múzeum)
- időszakos kiállítás tér és/vagy konferenciaterem/előadóterem
- kutatószoba
- múzeumpedagógiai tér

A tervezett látogatóközpont irodai funkciócsoport szerinti terei (a lebontásra kerülő épületből átköltöző és további munkatársak számára)

- temetőiroda

- pénztár
- ügyfélforgalmi iroda
- irattár és iroda
 - NÖRI dolgozók irodái és az ezekhez kapcsolódó kiszolgálóhelyiségek
- raktárhelyiségek

9.2.7.2. Tartalomfejlesztési elképzelések

- a) A Kegyeleti Múzeum átalakítása, modernizálása, majd a felépülő látogatóközpontba költöztetése és bővítése.
- b) A Fiumei úti sírkert ismertségének növelése ismeretterjesztő kiadványok és filmek készítésével.
- c) A temető útjainak elnevezése a történelmi hagyományok felélesztése, illetve a tájékozódás megkönnyítése céljából.
- d) Tematikus temetői séták útvonalainak kidolgozása (pl. zenészek, irodalmárok, akadémikusok, leghíresebb sírok, mauzóleumok, 1 órás séta, 2 órás séta stb.) és ezek különböző felületeken történő megjelenítése.
- f) A magyar nyelven előállított tartalmakat lefordíttatása idegen nyelvekre.
- g) A temető történeti értékű iratainak kutathatóvá tétele, kutatószolgálat kialakítása.

7.2.7.3. Emlékhely funkcióval kapcsolatos infrastrukturális elképzelések

- a) A kerékpáros közlekedést elő kell segíteni az odajutásban és a belső közlekedésben.
- b) Függetlenül a belső kerékpár-rendszeről, MOL-BUBI állomást kell építeni a nemzeti emlékhely bejáratához, annak érdekében, hogy az így közlekedő turisták el tudjanak jutni a Fiumei úti sírkertbe, illetve azon belül is tudjanak közlekedni.
- c) A turisták számára biztosítani kell a temetőn belüli, elektromos kisbusz üzemeltetését, amely körúton mutatja be az emlékhely látnivalóit, idegenvezetéssel.
- d) Nagy mennyiségű, kulturált, az arculatnak megfelelően elkészített információs, eligazító táblát kell elhelyezni az emlékhely területén.

- e) GPS-alapú mobil applikációt kell fejleszteni, amelynek szinkronban kell lennie a honlappal, mind tartalmában, mind kinézetében.
- f) Interaktív táblákat kell telepíteni, amelyeken a mobil applikáció menüje fut.
- g) Audioguide-rendszert kell kiépíteni, audioguide készülékeket kell vásárolni, üzembe helyezni. Ez interaktív idegenvezetőként funkcionálna, ugyanazzal a menüvel, mint a mobil applikáció. A fülhallgatóval rendelkező egységeken keresztül narrátor vezeti a látogatókat, és nyújt információt a sírokról, építményekről, érdekességekről több nyelven.
- h) Tourguide rendszert kell vásárolni, amely vezetett látogatás esetében biztosítja az információ eljutását a vezetőtől a csoport tagjaiig.

Az előző pontban jelzett feladatok időtávok szerinti megjelölése:

A. Rövidtávú feladatok, fejlesztések

- a) A Kegyeleti Múzeum átalakítása, modernizálása a jelenlegi helyén, illetve az ezzel kapcsolatos tartalomfejlesztési feladatok elvégzése.
- b) A Fiumei úti sírkert ismertségének növelése ismeretterjesztő kiadványok és filmek készítése.
- c) A temető útjainak elnevezése és a tematikus temetői séták útvonalainak kidolgozása.
- d) A történeti értékű iratok, temetőkönyvek digitalizálása.
- e) A sírkert frekvenciált részein történő wifi szolgáltatás lehetőségének megvizsgálása, illetve a kapcsolódó előkészítési munkák elvégzése.
- f) Az emlékhely arculatának kidolgozása.
- g) Kerékpáros közlekedés elősegítése a sírkerten kívül és belül.
- h) MOL-BUBI állomás kialakítása az emlékhely bejáratánál.
- i) Információs, eligazító táblák elhelyezése az emlékhely frekvenciált területein.
- j) Az emlékhely interaktív, kommunikációs és tájékoztató felületei (beleértve a mobil applikációt is) kialakításának megkezdése.

- l) Információs, eligazító táblák elhelyezése az emlékhely teljes területén.
- B. Középtávú feladatok, fejlesztések
 - a) Központi épülettel kapcsolatos tervezési, előkészítési feladatok.
 - b) Központi épület kialakítása, funkciókkal történő feltöltése.
 - c) A Kegyeleti Múzeum átköltöztetése és az új helyszínen történő kialakítása, illetve az ezzel kapcsolatos tartalomfejlesztési feladatok elvégzése.
 - d) Kutatószolgálat kialakítása.
 - f) Az emlékhely interaktív, kommunikációs és tájékoztató felületei (beleértve a mobil applikációt is) kialakításának a sírkert teljes területén.
 - g) Wifi szolgáltatás kiépítése az emlékhely teljes területén .
 - h) Elektromos kisbusz üzemeltetésének beindítása.

C. Hosszú távú feladatok, fejlesztések

A középtávú feladatok közül esetlegesen hosszú távra átütemezett feladatok megvalósítása.

9.3. A fenntarthatóság növelése

A nemzeti emlékhely természeti értékeinek fenntartásában a legfontosabb, hogy annak használata, és fenntartása során végzett beavatkozások mértéke ne haladja meg a természeti elemek megújuló képességét. A zöldfelület fejlesztési tervekben a fejlesztések során figyelembe kell venni a növény és állatvilág egymásra épülő tápláléklánc folytonosságának biztosítását. A zöldfelület fenntartásához szükséges kezelések mennyiségét és minőségét (rendszeres kaszálás, öntözés, gyomlálás, tápanyag-utánpótlás, növényvédelem, ifjítások, metszések, gallyazások) úgy kell meghatározni, hogy az ne járjon a természeti érték és a biológiai sokféleség csökkenésével.

9.4. Megközelítés, közlekedés, parkolás

Az emlékhelyre történő biztonságos és méltó bejutás érdekében el kell választani a gyalogosforgalmat és a gépkocsiforgalmat. Az eddigi főbejárat kizárólag gyalogosforgalmat bonyolítana le, egy nagyobb és emblematikusabb, a nemzeti emlékhelynek markáns arculatot adó kapun keresztül.

- a) A gépkocsikat, buszokat parkoló(k)ban kell elhelyezni, ahonnan gyalogosan bejárható lesz a nemzeti emlékhely. Az előzetes tervek szerint kettő parkoló kerül kiépítésre. Az első abban a 40-es parcellában, amely a Salgótarjáni utcáról nyíló IV. kapu közvetlen szomszédságában van, és így az ide érkező gépkocsik nem érintik a sírkert egyéb területét, nem zavarják a sétáló látogatókat. A második a II. kapu mellett lévő 7-es számú parcellában, azon látogatók számára, akik a Fiumei útról érkeznek busszal vagy gépjárművel.
- b) Az emlékhelyen belüli közlekedést menetrendszerinti belső járással (elektromos kisbusz) kell megoldani, amelyek a parkoló(k), és a leglátogatottabb területek érintésével közlekedhetnének.
- c) A parkolás az első két órában ingyenes, azt követően csak parkolási díj ellenében lehetséges, a korábban kialakult, a nemzeti emlékhely főbb reprezentatív területeit igénybe vevő P+R parkolási mód felszámolása céljából.
- d) Kerékpáros közlekedés elősegítése érdekében tervezett MOL-BUBI állomás kialakítása az emlékhely bejáratánál.
- e) A turisták számára biztosítani kell a temetőn belüli, elektromos kisbusz üzemeltetését, amely körúton mutatja be az emlékhely látnivalóit, idegenvezetéssel.
- f) A nemzeti emlékhely egész területén forgalomtechnikai terv kidolgozására és bevezetésére került sor, figyelembe véve a KRESZ szabályait.

9.5. Bemutató, látogatók fogadása, turizmus, akadálymentesítés

A Fiumei úti sírkert nemzeti emlékhelyet rangja és adottságai feljogosítják arra, hogy olyan nemzeti emlékezet-központtá váljon, amely Európában és a világon is egyedülálló, hiszen világszerte kevés helyszín bír a Fiumei úti sírkertnek azzal a különleges tulajdonságával, sajátosságával, miszerint egy adott nemzet történelmének nagyjai ilyen számban nyugszanak egyetlen temetőben. Ezen felül a nemzeti emlékhelyen található műemlékek, szobrok száma, egyedisége és szépsége, valamint az arborétum jellegű növénypark is olyan különleges és páratlan értéket képvisel, amelyet egy nemzetnek nemcsak lehetősége, de kötelessége is megőriznie és megmutatnia az utókor számára.

A Fiumei úti nemzeti emlékhelynek egy olyan közösségi térnek kell lennie, amely a magyar nemzet történelmét, kultúráját, fejlődését meghatározóan befolyásoló személyek munkásságát, életét, több korszak lenyomatát ismerteti meg Magyarországon polgáraival és az ide látogató külföldi turistákkal, az ott található síremlékek, mauzóleumok, építmények, szobrok segítségével. Elképzeléseink szerint a temetői funkciót fokozatosan át kell vennie a nemzeti emlékhely funkciónak. A közel 60 hektáros, gépjárművek elől elzárt, csendes, különleges atmoszférával, sajátos növény- és állatvilággal, kiemelkedő művészeti és funerális értékekkel rendelkező,

gondozott parkban sétáló látogatók egyedülálló módon ismerkedhetnek Magyarország történelmével, miközben megpihennek ezen a csendes szigeten, Budapest belvárosában. Az emlékhelynek olyan helyszínné kell válnia, ahova jelentős számban érkeznek látogatók kisgyermekkel, az igényesen kialakított közösségi tér minden korosztály számára tartalmas, nyugalmas kikapcsolódást, különleges élményeket kínál.

Így a Fiumei úti sírkert nemzeti emlékhely nemzetközi szinten is kiemelkedő, különleges sajátosságokkal rendelkező, kiemelt turisztikai látványossággá válhat, és csakúgy, mint Párizsban a Père-Lachaise temető, Washingtonban az Arlington National Cemetery, Londonban a Westminster Abbey és a Highgate Cemetery vagy a prágai zsidó temető, kihagyhatatlan célpontja lesz a külföldről hazánkba látogató turistáknak.

Fentiekből következik, hogy jelen esetben elválaszthatatlan az emlékhely és a benne foglalt nemzeti érték megőrzése, fejlesztése és bemutathatósága érdekében megfogalmazott célok és intézkedések köre, hiszen a kormányzati szándék szerint az előzőekben meghatározott célok megvalósítása a lehető leghamarabb bekövetkezik.

A kiemelt kulturális rendezvények (Emlékhelyek Napja, Múzeumok Éjszakája, Kulturális Örökség Napjai) külön kommunikációs stratégia részét képezik. Célunk, hogy a már létező és az újabb csatornákon keresztül a hazai és külföldi turizmus szerves részévé váljon a sírkert. Ezen cél elősegítése érdekében a NÖRI nemzeti emlékhelyet népszerűsítő nyomtatványokat, szóróanyagokat és reprezentációs termékeket ad ki.

A turizmushoz kapcsolódóan rendszeresek szakmai fórumaink workshopok és szakmai napok keretében.

Ezek alapján a hosszú távú elképzelés az, hogy a sírkert újra a kulturális turizmus egy központi helyszínévé váljon a fővárosban és Magyarországon.

9.6. Közegészségügyi feltételek megteremtése

A főépület, az információs pont felújításával egyidejűleg mindkét helyszínen kialakításra kerültek a mozgássérült rámpák.

A II. kapunál található volt temetőiroda épületének átalakítását követően portaszolgálat és mozgássérültek részére nyilvános illemhely kialakítására kerül sor az épületben.

A IV. kapunál található épületben nyilvános illemhely kerül kialakításra.

A vonatkozó temetőszabályzat előírásai szerint a sírkert területén a látogatók sem végezhetnek olyan tevékenységet, amely egészségre ártalmas, szennyeződést, bűzt, egyéb káros környezeti kárt okoz, másokat akadályoz, korlátoz kegyeleti joguk gyakorlásában, illetve élet- vagy balesetveszélyt okoz.

A NÖRI a temető üzemeltetési, fenntartási feladataival összefüggésben is köteles biztosítani a szemét, a veszélyes hulladék elszállítását. NÖRI az itt keletkezett hulladék kezelése, gyűjtése során a hulladékról szóló 2012. évi CLXXV. törvény előírásai szerint jár el.

A NÖRI - szerződés alapján gazdálkodó szervezet igénybevételével jogosultan is – összegyűjti és elszállítja a hulladékot. A sírkertben keletkezett hulladék (virág, koszorú stb.) kizárólag a kijelölt hulladék-lerakó helyen helyezhető el. Az elszállíttatásról a NÖRI gondoskodik.

9.7. Környezeti tényezők, kapcsolatok, klímaváltozás

A Fiumei úti Sírkert Nemzeti Emlékhely elhelyezését biztosító ingatlan méreténél fogva, városi szövetben való elhelyezkedéséből, az itt található növény populáció, faállomány sokszínűségéből adódóan kedvezően hat környezetének klímájára, Budapest egyik tüdeje.

Területének élőlényei elválaszthatatlanul szoros kapcsolatban élnek környezetükkel, melybe nemcsak az őket körülvevő természetes vagy mesterséges, épített világ tartozik, hanem mindazon hatások összessége is, amelyek az életközösségükre befolyást gyakorolnak. E külső hatások két csoportra bonthatók: élő és élettelen környezeti tényezőkre. Az élő környezeti tényezők a park területén élő, társulást alkotó populációk között kialakuló kölcsönhatások, míg az élettelen környezeti tényezők közé a fény, a hő, a víz, a levegő és a talaj tartozik.

A 42/2013. (VIII.9.) BM rend. külön nevesítve védettséget biztosít az utakat szegélyező fasoroknak.

9.8. Kommunikáció

Az alábbiakban a sírkerttel kapcsolatos kommunikáció alapelveit foglaljuk össze. Mivel a kommunikálás az alapelvek mentén folyamatos, ezért a kommunikációs feladatok részletes időtávokra történő szétbontását mellőztük.

9.8.1. A Fiumei úti temető kommunikációja

2016. május 1. óta a Nemzeti Örökség Intézetének központi weboldalán keresztül történik (nori.gov.hu).

Önálló oldal a fumeisirkert.nori.gov.hu, amely a NÖRI honlapján keresztül is elérhető. A magyar, majd 2017 év közepétől az angol nyelven is elérhető oldal tartalmazza a legfontosabb információkat a gyakorlati tudnivalók tekintetében (elérhetőség, megközelíthetőség, kapcsolat), a temető történetére vonatkozó lényeges információkat, megfelelő fotó- és mozgóképanyagot, az érvényes

temetőszabályzatot, illetve a kulturális rendezvényekkel és a Kegyeleti Múzeummal kapcsolatos legfrissebb híreket.

A nemzeti emlékhelyen zajló kulturális és protokolláris megemlékezések, események nagy hangsúlyt kapnak a sajtóban. Hosszú távú célunk hogy az Intézet továbbra is kiterjedt, naprakész, működő szakmai kapcsolatokkal rendelkezzen a magyar média meghatározó szereplőivel. Távlati cél, hogy ezeket tovább erősítsük és minden média esetében megtaláljuk a témáinkhoz releváns pozicionálási lehetőségeket (pl.: emlékezetpolitikai jellegű hír, kulturális érdekesség, turisztika), továbbá főbb tevékenységi területeink állandó szakértőjeként jelenjünk meg (nemzeti sírkert, temetések, emlékhelyek).

Napjainkra állandósult a médiazaj és az információ-túlcsoordulás, ezért a mainstream média használata mellett fel kívánjuk térképezni a kisebb elérésű, szakmai jellegű vagy rétegtémákra specializálódott médiumokat is, keresve az együttműködési lehetőségeket.

A rekonstrukciós munkálatok, sírfelújítások mind speciális médiumokban, illetve csatornákon jelennek meg. Saját felületeink mellett rendszeres szakmai kapcsolatban állunk azokkal a szak fórumokkal, amelyek tevékenységi köre szorosan kapcsolódik a sírkertben folyó munkálatokhoz (építészfórumok, kulturális orgánumok, temetkezési fórumok stb.) E megjelenések igazodnak az adott beruházásokhoz és munkálatokhoz.

10. *Rendkívüli esemény bekövetkezése esetén követendő általános intézkedések és védelmi előírások:*

A rendkívüli eseményeknél fontos a tervszerű, határozott és gyors cselekvés, a veszélyhelyzetre vonatkozó intézkedések megtétele:

- a) A fokozott biztonsági intézkedéseket az adat-, és biztonságvédelmi igazgató javaslatára a főigazgató rendeli el. Szükséges a terület külső és mélységi biztosításának, az előerős őrzés - védelmének a megerősítése. (Az érvényben lévő intézkedési tervek, utasítások alapján.)
- b) Szükség esetén, az objektum – ide vonatkozó tervek szerinti – kiürítése, a menekítés megkezdése, illetve a – veszélyeztetett területen lévő – személyek biztonságba helyezése, védett, védhető helyre kísérése.
- c) Az élet- és testi épség megóvására mentés és a szükséges elsősegélynyújtás megkezdése.
- d) A fentieket követően a vagyonmentés megkezdése.

- e) Adatvédelem tekintetében az iroda helyiségekben lévő adathordozók, mobil eszközök zárt, biztonságos helyiségben történő elhelyezése. Intézkedés a számítógépek lezárására, a munkafolyamatok mentés utáni leállítására.
- f) Tűz esetén vagy más katasztrófa bekövetkezésekor a mindenkor hatályos tűzvédelmi szabályzat előírásai az irányadók. Szükséges az oltás megkezdésének szakszerű végrehajtása.
- g) A fentiekkel egyidejűleg az illetékes beavatkozó hatóságok értesítése.
(rendőrség, katasztrófavédelem, mentők stb.)
- h) A fent jelzett események hatékony, gyorsreagálású kezelése, koordinálása céljából a Nemzeti Örökség Intézete Adat- és Biztonságvédelmi Igazgatóságának munkatársai – 2016. szeptember 01. napjától – állandó Készenléti és Ügyeleti Szolgálatot látnak el.

11. A használati terv szükség esetén bármelyik fél kezdeményezésére módosítható.

12. A használati tervet a Magyar Állam – mint a nemzeti emlékhely tulajdonosa - képviselőjében eljáró Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodási Zrt.-vel egyetértésben a Nemzeti Örökség Intézete készítette elő.

13. A kulturális örökség védelméért felelős miniszter – az általa és a Magyar Turisztikai Ügynökség által elfogadott – használati tervet kiadja és a kormányzati portálon közzéteszi. Az elfogadott használati tervet a Nemzeti Örökség Intézete saját honlapján teszi közzé.

14. Jelen használati terv mellékletei:

- 1. sz. melléklet: fényképfelvételek a nemzeti emlékhelyről
- 2. sz. melléklet: a Fiumei Úti Sírkert Nemzeti Emlékhely Temetőszabályzatának szövege (függelék, mellékletek nélkül)

Jelen használati terv - amely a mellékletekkel együtt összesen 59 oldal - előkészítése lezárva:

2017. december 12.

A használati tervben foglaltakkal egyetértek:

Radnainé dr. Fogarasi Katalin
főigazgató
Nemzeti Örökség Intézete

Fényképfelvételek a nemzeti emlékhelyről

1. Fiumei úti Sírkert Nemzeti Emlékhely – nemzeti emlékhelyet megjelölő sztélé

2. A főépület megújulása

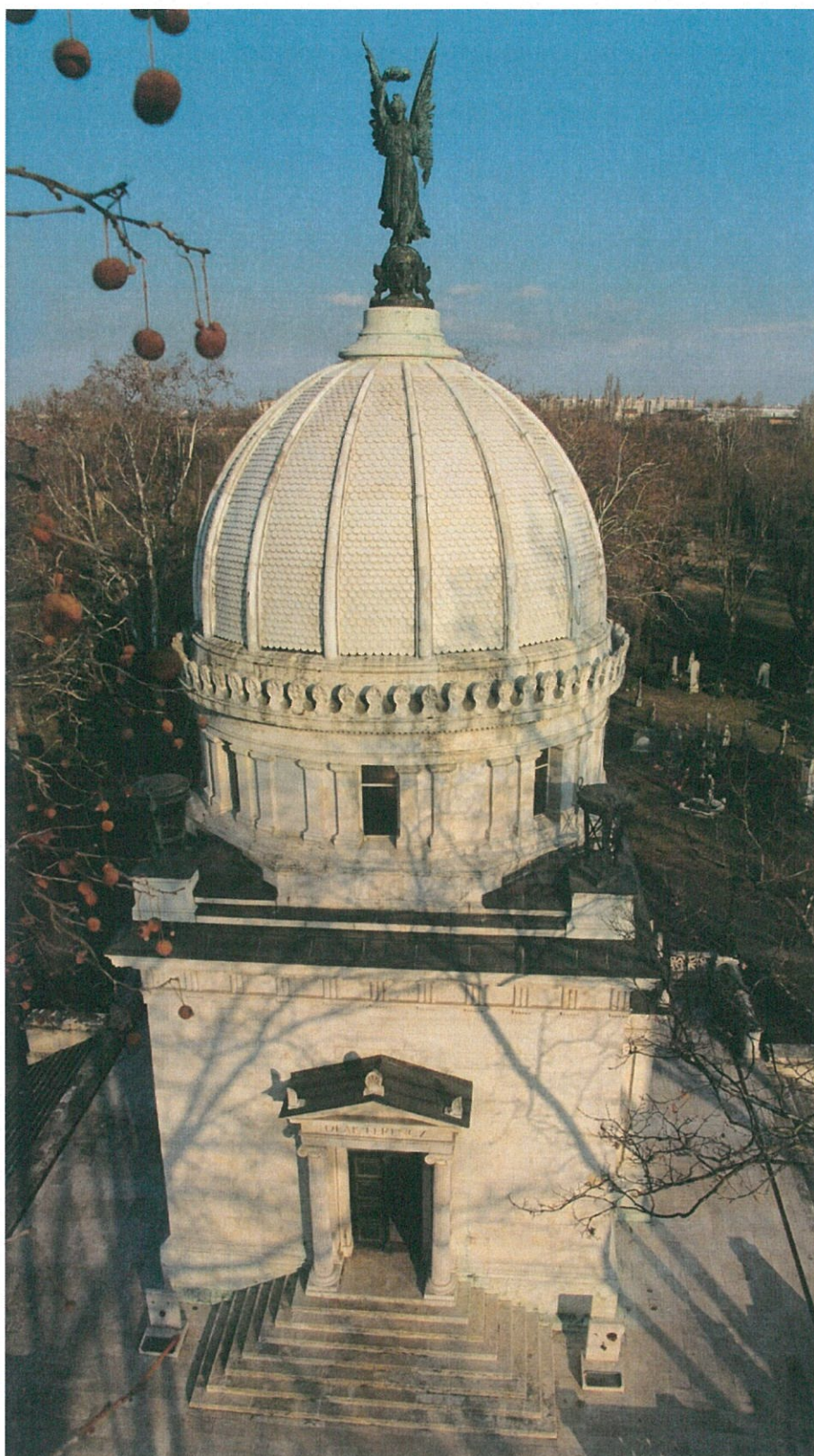
3. Az Információs pont átalakítása

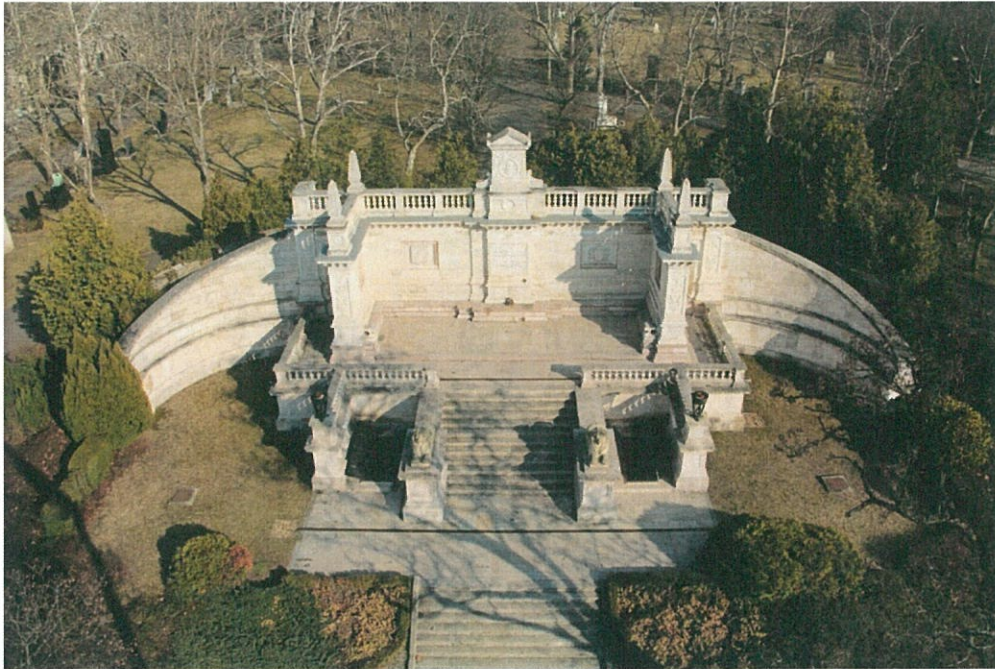
4. A II. Kapunál álló, felújítandó épület

5. A Deák Ferenc mauzóleum

6. A megújult Batthyány mauzóleum

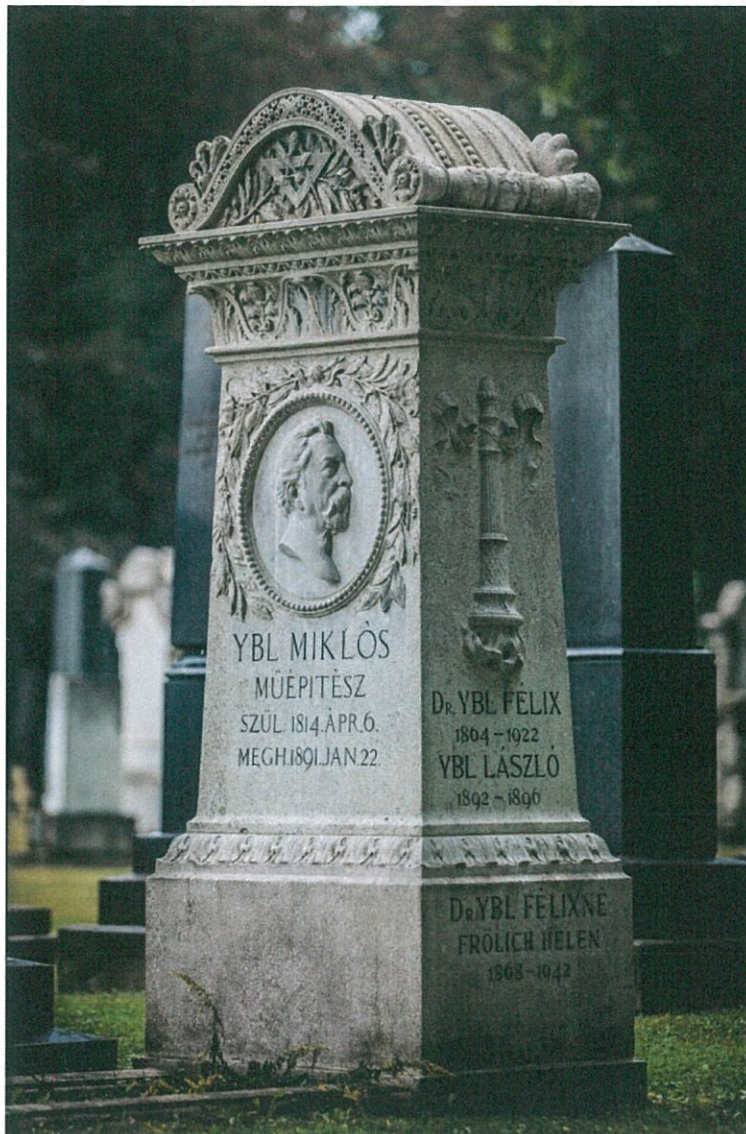
7. Árkádsor

8. Jókai síremlék

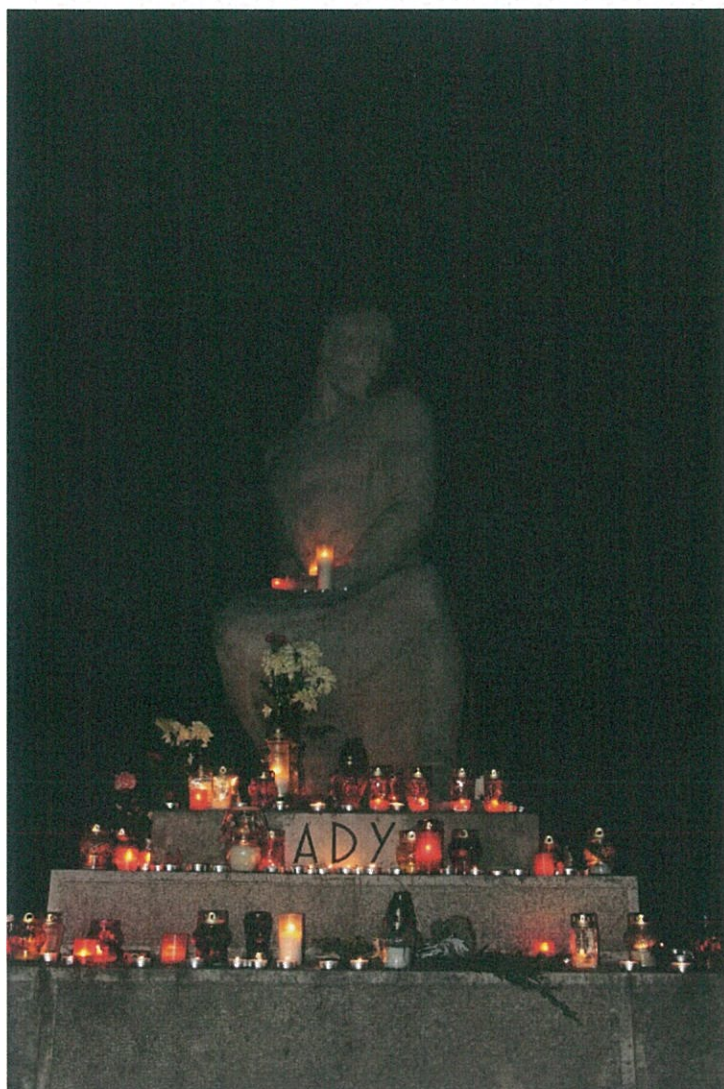
9. Ybl Miklós síremlék

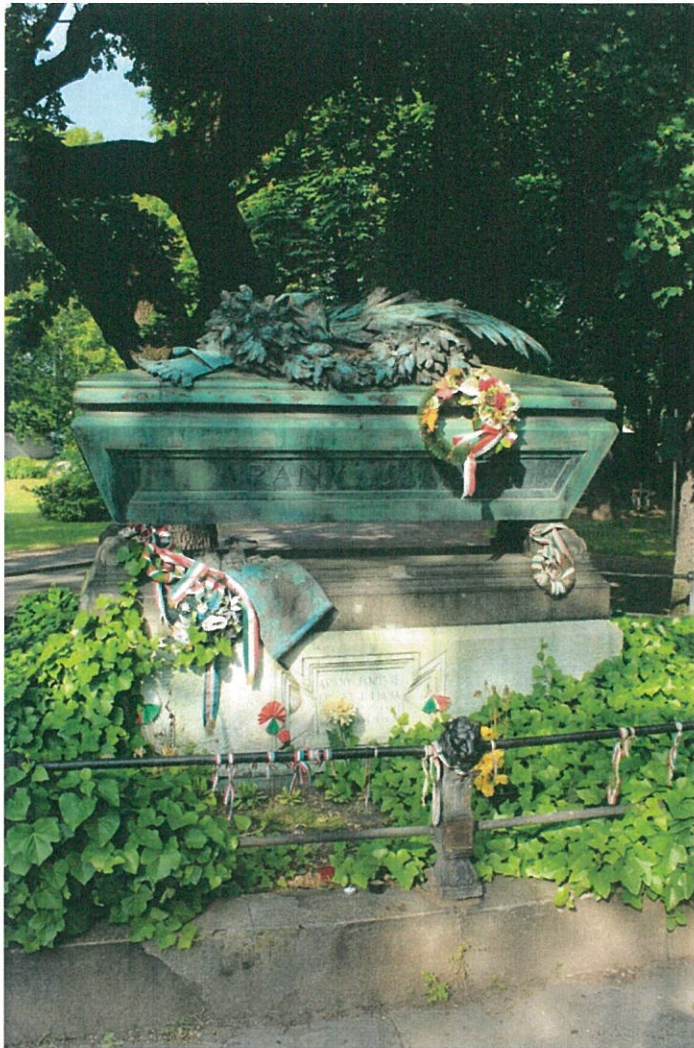
10. Kossuth mauzóleum

11. Ady Endre síremléke

12. Arany János síremléke

13. Ganz Ábrahám mauzóleum

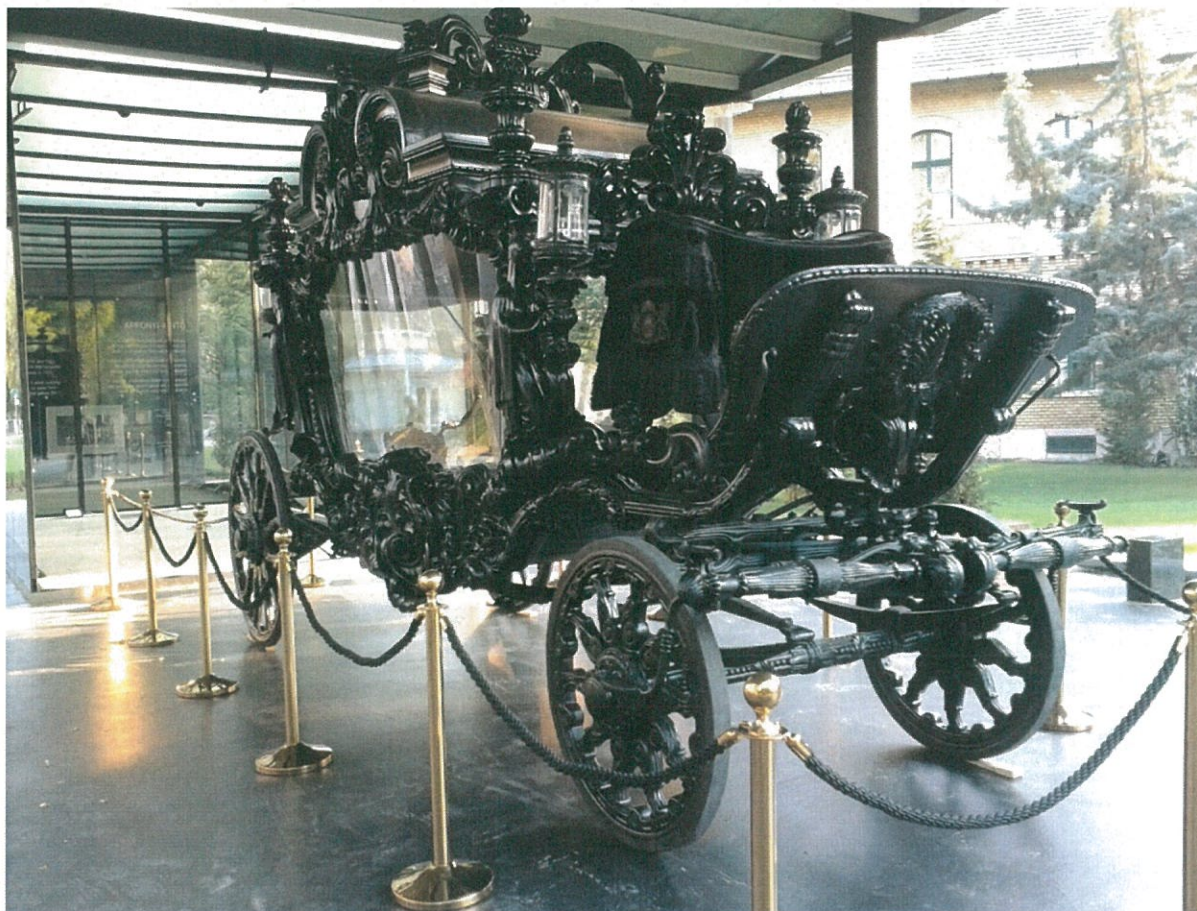
14. Károlyi Mihály síremlék

15. József Attila sírja

15. Gróf Apponyi Albert temetési hintó

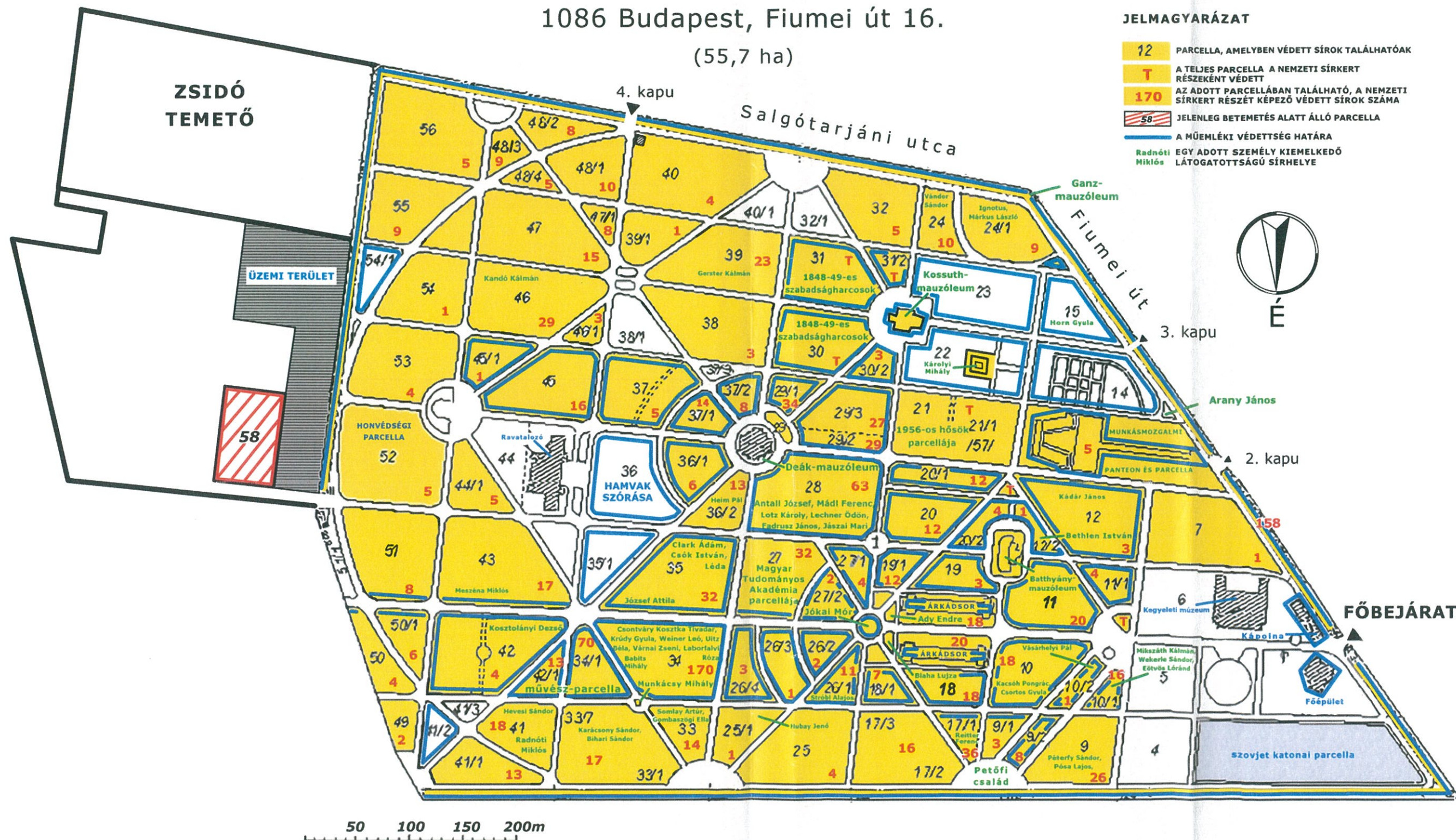
FIUMEI ÚTI SÍRKERT

1086 Budapest, Fiumei út 16.

(55,7 ha)

JELMAGYARÁZAT

- 12 PARCELLA, AMELYBEN VÉDETT SÍROK TALÁLHATÓAK
- T A TELJES PARCELLA A NEMZETI SÍRKERT RÉSZÉKÉNT VÉDETT
- 170 AZ ADOTT PARCELLÁBAN TALÁLHATÓ, A NEMZETI SÍRKERT RÉSZÉT KÉPEZŐ VÉDETT SÍROK SZÁMA
- 58 JELENLEG BETETETÉS ALATT ÁLLÓ PARCELLA
- A MŰEMLÉKI VÉDETTSÉG HATÁRA
- Radnóti EGY ADOTT SZEMÉLY KIEMELKEDŐ LÁTOGATOTTSÁGÚ SÍRHELYE
- Miklós EGY ADOTT SZEMÉLY KIEMELKEDŐ LÁTOGATOTTSÁGÚ SÍRHELYE

1086 Budapest
Fiumei út 16.

Fiumei úti Sírkert és Nemzeti Emlékhelyen Alkalmazandó Módosításokkal Egységes Szerkezetbe Foglalt Temetőszabályzat – 2017. október 20.

A Temetőszabályzat (a továbbiakban: Szabályzat) a Fiumei Úti Sírkert Nemzeti Emlékhely használatának általános rendelkezéseit tartalmazza, figyelemmel a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Ttv.) végrehajtásáról szóló 145/1999. (X.1.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 145/1999. Korm. rend.) 41/A. §-ban foglalt előírásokra.

Bevezető rendelkezések:

A Fiumei Úti Sírkert Nemzeti Emlékhely egységes sírkert és nemzeti emlékhely, a nemzet történelmében meghatározó jelentőséggel bíró, a nemzet önképében kiemelkedő fontossággal bíró olyan helyszín, amely országos jelentőségű állami megemlékezés színhelye, színteret nyújt a kegyelet gyakorlásához, az elhunyt személyek emlékének méltó megőrzéséhez, a halottak nyughelye előtti tiszteletadás lehetővé tételéhez.

I.

A Szabályzat területi hatálya, a sírkert adatai:

- 1.1. A Szabályzat területi hatálya kiterjed a Magyar Állam tulajdonában és a Nemzeti Örökség Intézetének (a továbbiakban: NÖRI) vagyonkezelésében álló alábbi ingatlanokra:
 - 1.1.1. Budapesti VIII. kerületi **38.821/2. hrsz.-ú**, természetben 1086 Budapest, Fiumei út 16-18. szám alatt lévő ingatlan;
 - 1.1.2. Budapesti VIII. kerületi **38.821/3. hrsz.-ú**, természetben 1086 Budapest, Fiumei út 16. szám alatt lévő ingatlan. (továbbiakban együttesen: temető vagy sírkert)
- 1.2. A sírkertre vonatkozó speciális szabályok:
 - 1.2.1. az 1.1.1. alatt megjelölt Fiumei Úti Sírkert Nemzeti Emlékhely és műemléki védelem alatt áll;
 - 1.2.2. a Fiumei úti sírkert területén lévő, a nemzeti sírkertbe sorolt síremlékek vonatkozásában a Ttv. 22. § (2) bekezdése szerinti rendelkezési jog a NÖRI-t illeti meg;
 - 1.2.3. Az 1.1.1. pontban hivatkozott ingatlanon lévő:
 - az 1848/49. évi szabadságharcosok temetkezési helyeként szolgáló 30-31. parcella,
 - az 52., ún. „Honvédségi Parcella”,
 - a szovjet-orosz katonai emlékművek és hősi temetők kegyeleti gondozása tárgyában hozott 1947. évi XIX. törvény hatálya alá tartozó szovjet katonai parcellavonatkozásában a Ttv. 40/A.§-40/F. §-ai szerinti jogok és kötelezettségek a honvédelemért felelős minisztert illetik,
 - a 27., ún. „Akadémiai Parcella” vonatkozásában a Magyar Tudományos Akadémia,
 - „Az 1956-os áldozatok és hősök emlékparcellája” elnevezésű 57. parcella vonatkozásában a politikai üldözöttek civil szervezeteivégeznek gondozási feladatokat.

- 1.2.4. Budapest Főváros Közgyűlése által a köztemetőkről és a temetkezés rendjéről szóló (58/2000. (X.26.) Főv. Kgy. rendelet), valamint Budapest Főváros Önkormányzata és a NÖRI között a dízsírhely adományozással kapcsolatos eljárási szabályokról szóló megállapodás szerinti fővárosi dízsírhelyekre vonatkozó rendelkezések.

1.3. A sírkert hivatalos megnevezése:
Fiumei Úti Sírkert Nemzeti Emlékhely.

1.4. A sírkert címe:
1086 Budapest, Fiumei út 16-18.

- 1.5. A sírkertnek az 1.2. pontban hivatkozott, speciális jellegére figyelemmel a temetőben temetést a NÖRI az alábbiak szerint engedélyez:

- 1.5.1. a Budapesti Temetkezési Intézet Zrt. (a továbbiakban: BTI Zrt.) által 2016. április 30-ig megkötött, érvényben lévő, a sírkertben található temetési helyre, illetve szóró parcellában történő szórásra vonatkozó szerződések (kegyeleti előtakarékosági szerződések, elhunyt nélkül értékesített sírhelyekbe történő temetés, áthúzódó temetések) teljesítésének,
- 1.5.2. a sírkertben lévő temetési hely felett rendelkező által megrendelt rátemetésének, urna behelyezésének, illetve a rendelkező eltemetésének,
- 1.5.3. a sírkert szóró parcellájában történő szórásos eltemetés,
- 1.5.4. a sírkertben megtalált földi maradványok újratemetésének,
- 1.5.5. NÖRI rendelkezési joga alá tartozó, nemzeti sírkertbe sorolt sírba történő temetés,
- 1.5.6. az 1.2.4. pontban jelzett speciális parcellákba történő temetés,
- 1.5.7. az 1.2.5. pontban jelzett dízsírhelyre történő temetés
- biztosítására, valamint
- 1.5.8. a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság egyedi kérelemre hozott döntése alapján,
- 1.5.9. egyéb esetekben a temető 58-as parcellájába történő temetés engedélyezhető.

II.

A sírkert használatának általános szabályai:

- 2.1. A sírkert a nyitvatartási időben a Szabályzat előírásainak betartása mellett bárki által látogatható.
- 2.2. A NÖRI főigazgatója a nemzeti emlékhelyen országos jelentőségű állami megemlékezés, állami rendezvény megtartása érdekében a nyitvatartási időn kívüli időpontban is engedélyezheti a sírkert látogatását.
- 2.3. A sírkert nyitvatartási ideje:

Január: 7.30-tól 17.00 óráig
Február: 7.30-tól 17.00 óráig
Március:..... 7.00-tól 17.30 óráig
Április:..... 7.00-tól 19.00 óráig
Május:..... 7.00-tól 20.00 óráig
Június:..... 7.00-tól 20.00 óráig
Július:..... 7.00-tól 20.00 óráig
Augusztus: 7.00-tól 19.00 óráig
Szeptember: 7.00-tól 18.00 óráig
Október: 7.00-tól 17.00 óráig
November: 7.30-tól 17.00 óráig
December: 7.30-tól 17.00 óráig

- 2.4. Az ügyfélfogadási rendje:

Hétfőtől csütörtökig: 8:00 órától 16:30 óráig
Pénteken: 8:00 órától 16:00 óráig
Szombaton, vasárnap, és munkaszüneti napokon nincs ügyfélfogadás.

- 2.5. **Pénztár nyitva tartásának rendje:**

Hétfőtől csütörtökig: 8:00 órától 16:00 óráig
Pénteken: 8:00 órától 13:30 óráig
Szombaton, vasárnap, és munkaszüneti napokon nincs nyitva a pénztár.

- 2.6. A NÖRI főigazgatója dönthet a 2.3. és 2.5. pontban jelzett nyitvatartási, illetve a 2.4. pontban hivatkozott ügyfélfogadási idő megváltoztatásáról. A nyitvatartási, illetve ügyfélfogadási idő változását a NÖRI külön hirdetményben, illetve honlapján (www.nori.gov.hu) teszi közzé.
- 2.7. A jelen szabályzat *függeléke* tartalmazza a kapcsolattartáshoz szükséges e-mail címeket, telefonszámokat, elérhetőségeket.

III.

A sírkert látogatási rendje, a látogatók kegyeletgyakorlásának feltételei:

- 3.1. A sírkert látogatói kötelesek a jelen szabályzatban megfogalmazott szabályokat betartani, a NÖRI, mint a sírkert vagyonkezelője pedig jogosult és köteles a látogatási rend szabályainak betartását ellenőrizni.
- 3.2. A látogatási rend meghatározásával a NÖRI biztosítja:
 - a) az elhunytak emlékének méltó megőrzését és ápolását,
 - b) az elhunytak sírhelye előtti tiszteletadás jogának gyakorlását,
 - c) a sírkert zöldfelületének, állatvilágának, különleges atmoszférájának, valamint általános állagának megővését,
 - d) a sírkert rendeltetésszerű használatát,
 - e) a temetési helyek gondozásának, karbantartásának jogszerű lehetőségét.
- 3.3. A sírkertet 14 éven aluli gyermekek, illetőleg cselekvőképtelen személyek kizárólag cselekvőképes, nagykorú személyek kíséréte mellett, vagy rendezvények esetén szervezett formában, kísérettel látogathatják.
- 3.4. A látogatóknak tartózkodniuk kell minden olyan tevékenységtől, amely mások kegyeleti érzéseit zavarhatja (pl. hangoskodás, zenehallgatás). A sírkertben a látogatók nem zavarhatják meg a búcsúztatási szertartásokat, megemlékezéseket, egyéb rendezvényeket.
- 3.5. A sírkertbe gépkocsival, illetve motorkerékpárral történő behajtást, valamint a sírkerten belüli közlekedés rendjét a NÖRI külön szabályzatban határozza meg.
- 3.6. A sírkertbe állatot bevinni tilos. Ezen tilalom nem vonatkozik a segítő kutya kiképzésének, vizsgáztatásának és alkalmazhatóságának szabályairól szóló 27/2009. (XII.3.) SZMM rendelet hatálya alá tartozó segítő kutyára, amely a rendeletben előírt szabályok betartása mellett a segítő kutyát alkalmazó személlyel együtt jogosult a sírkertben tartózkodni.
- 3.7. A sírkertben a KRESZ vonatkozó szabályainak megtartása mellett szabadon lehet kerékpárral közlekedni, azonban fokozottan ügyelni kell a gyalogos látogatók testi épségére, valamint arra, hogy más látogatók kegyeletgyakorlási feltételei ne sérüljenek. A kerékpárral legfeljebb 5 km/óra sebességgel lehet közlekedni.
- 3.8. A látogatók a sírkert ingóságait és ingatlan létesítményeit kizárólag rendeltetésszerűen használhatják, tartózkodniuk kell bármiféle károkozástól, rongálástól.
- 3.9. A látogató az általa okozott kárt a Ptk. vonatkozó előírásai szerint köteles a NÖRI, illetve a károsult felé megtéríteni.
- 3.10. Tilos a növényzet (fák, cserjék, virágok, gyepek) és a zöldfelület egyéb elemeinek, tartozékainak, felszerelési tárgyainak bármilyen módon történő megrongálása, pusztítása, károsítása, vagy olyan szakszerűtlen kezelése, amely értékük csökkenésével környezetszennyezéssel jár.

- 3.11. A sírkert területén a látogatók sem végezhetnek olyan tevékenységet, amely egészségre ártalmas, szennyeződést, bűzt, egyéb káros környezeti kárt okoz, másokat akadályoz, korlátoz kegyeleti joguk gyakorlásában, illetve élet- vagy balesetveszélyt okoz.
- 3.12. A sírkertben biztosított vízvételi szolgáltatással az ésszerűség határán belül takarékoskodni kell. A temetőlátogatók a vízcsapokról vizet vételezhetnek, azonban locsolótömlőt azokra nem csatlakoztathatnak. A NÖRI tulajdonában lévő locsolótömlők használata a temetőlátogatók részére tilos.
- 3.13. A sírkertbe a látogatók - a NÖRI külön engedélye nélkül - szokásos, rendszeresen maguknál tartott személyes használati tárgyaikon kívül kizárólag a temetési helyek díszítésére, gondozására szolgáló tárgyakat (pl. koszorú, vágott élő virág, művirág, váza, öntözőkanna) és a kegyeleti jog gyakorlás kellékeit (pl. mécses, gyertya) vihetik be. A sírkertben elhelyezhető koszorú magassága, illetve szélessége nem haladhatja meg a 1,5 métert. Ennél nagyobb koszorút a sírkertbe beszállítani tilos.
- 3.14. A sírhelyeknél pad - előzetes írásbeli kérelem alapján – kizárólag a NÖRI engedélyével állítható. Az engedély nélkül állított padokat a NÖRI a felállító költségére azonnal eltávolítja.
- 3.15. Sírhelyek sem zárt, sem gyephézagos járólappal, sem murvával nem keríthetők/teríthetők körül. Az ilyen jellegű burkolatot a NÖRI azonnal eltávolítja.
- 3.16. A sírkertből koszorúkat, virágokat, növénymaradványokat, kertészeti hulladékokat, egyéb hulladékot, vázát, mécses tartót a NÖRI hozzájárulása nélkül nem lehet kivinni.
- 3.17. A sírkertben tilos hirdetések, reklámok bármilyen módon történő elhelyezése.
- 3.18. Figyelemmel a Ttv. 6. § (2) bekezdésében foglalt, a temető kegyeleti méltóságának megőrzésére vonatkozó előírásra, a temetőben fotózni, felvételt készíteni csak a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) kegyeleti jogra, személyiségi jogra vonatkozó szabályainak megsértése nélkül, továbbá az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv). vonatkozó rendelkezéseinek betartása mellett lehet.
- 3.19. Médiatartalom-szolgáltató, annak munkavállalója vagy a médiatartalom-szolgáltatóval munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személy a temető területén fotózást, vágókép felvételt a 3.20. pontban foglaltak, valamint a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Stv.) előírásainak betartása mellett, munkanapokon a NÖRI Főigazgatói Kabinethez, munkaszüneti napokon az Adat- és Biztonságvédelmi Igazgatósághoz történt előzetes bejelentést követően készíthet.
- 3.20. A temetőben filmet forgatni csak a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság, vagy a NÖRI főigazgatójának előzetes írásbeli engedélye és a NÖRI-vel kötött egyedi szerződés alapján lehet.

IV.

Temetési hely feletti rendelkezési jog:

- 4.1. A temetési hely felett - a nemzeti sírkertbe tartozó temetési hely, a hősi temetési hely, valamint a Ttv. 40/I. § (5) bekezdése alapján a vallási közösség rendelkezése alá tartozó temetési hely kivételével - az rendelkezik, aki megváltotta. Több azonos jogállású örökös esetén - ellenkező megállapodásuk hiányában - a rendelkezési jog kizárólag együttesen gyakorolható.
- 4.2. A rendelkezési jog gyakorlása a temetési helyre helyezhető személyek körének meghatározására, síremlék, sírjel állítására és mindezek gondozására terjed ki.
- 4.3. A temetési hely újraváltásában elsőbbséget élvez az eltemetettő, halála esetén a törvényes öröklés rendje szerint soron következő közeli hozzátartozója.
- 4.4. A temetési hely feletti rendelkezési jog időtartamát a NÖRI az egyes temetkezési helyek típusa és elhelyezkedése alapján a jelen szabályzat díjszabási fejezetében határozza meg, azzal, hogy az időtartam hamvasztásos temetkezési hely esetében nem lehet kevesebb 10 évnél, egyéb esetekben nem lehet kevesebb 25 évnél.
- 4.5. A nemzeti sírkertbe sorolt sírok, a műemléki védettség vagy egyéb védettség alá tartozó síremlékek, temetési helyek esetében a rendelkezési jog időtartamát a speciális előírások alapján kell meghatározni.
- 4.6. A NÖRI a rendelkezési jog jogosultjával kötött egyedi megállapodás alapján – a 145/1999. Korm. rend. előírásainak megfelelő módon - eltérhet a jelen szabályzatban meghatározott időtartamtól.

V.

Temetkezési helyek építészeti kialakítása, díszítése, gondozása:

- 5.1. Temetési hely építészeti, kertészeti kialakításának feltételeire a jelen temetőszabályzat előírásai, műemléki védettség esetén az örökségvédelmi hatósági előírások, továbbá a NÖRI-vel kötött szerződésben foglaltak az irányadók.
- 5.2. A sírkertben a temetkezési helyeket sírjelekkel jelölik. A sírjel a temetési hely megjelölésére használt különféle építmény (pl. sírkő) vagy tárgy (pl. fakereszt). A sírjel elhelyezését, felújítását a NÖRI a 7.2. pontban részletezettek szerint előzetesen engedélyezi. A sírjel nem terjedhet túl a rendelkezési jog jogosultja által megváltott temetési hely területén.
- 5.3. A sírkertben történő munkavégzést - a hozzátartozók részéről történő sírgondozás, a temetési hely növényvel való beültetése és díszítése kivételével – a jelen szabályzat 1. sz. melléklete szerinti NÖRI-regisztrációval rendelkező gazdasági szereplő (egyéni vállalkozó, gazdasági társaság) végezhet. A NÖRI felé a munkavégzés megkezdését megelőzően legalább három munkanappal be kell nyújtani engedélyezésre a megfelelő dokumentációt. A regisztrációs űrlap a jelen szabályzat mellékletét képezi.
- 5.4. A temetési helyen csak a NÖRI előzetes írásbeli hozzájárulásával ültethetők ki 1 méternél magasabbra növények, cserjék, bokrok. Az engedély nélkül ültetett 1 méternél magasabbra növényeket, cserjéket, bokrokat a NÖRI eltávolíttathatja.
- 5.5. A temetési helyen túlterjeszkedő, közízlést sértő vagy oda nem illő felirattal ellátott sírjeleket elhelyezni nem szabad. E rendelkezés a meglévő sírjelek felújítása során is irányadó.

- 5.6. Amennyiben a temetési hely felett rendelkezni jogosulttal kötött szerződés eltérően nem rendelkezik, temetési hely kertészeti jellegű gondozására:
- 5.6.1. a temetési hely felett rendelkező természetes vagy jogi személy,
 - 5.6.2. az elhunyt személy(ek) hozzátartozója,
 - 5.6.3. az elhunyt személy(ek) örököse, a jelen fejezetben foglaltak szerint,
 - 5.6.4. az 5.6.1. pontban írt természetes vagy jogi személyek által megbízott jogi személy alkalmazottja pedig a jelen szabályzatban foglaltak szerint jogosult.
- 5.7. Amennyiben a temetési hely felett rendelkezni jogosulttal kötött szerződés eltérően nem rendelkezik, a temetési helyen elhelyezett síremlék, sírjel, egyéb díszítés felújítására, restaurálására, elmozdítására, eltávolítására, a sírkert területéről történő kivitelére és oda történő bevitelére a temetési hely felett rendelkező, illetve az általa írásban meghatalmazott/megbízott természetes vagy jogi személy jogosult.
- 5.8. A sírkertben sírgondozási munka úgy végezhető, hogy az ne sértse a hozzátartozók és a látogatók kegyeleti érzéseit, ne akadályozza az elhunytak búcsúztatását. A munkavégzés során a szomszédos temetési hely nem sérülhet, gondoskodni kell arról, hogy eredeti állapota ne változzon. A munka ideje alatt a temetési helyek látogatását nem lehet akadályozni.
- 5.9. A munkavégzéssel keletkezett hang vagy egyéb hatás nem zavarhatja a búcsúztatási szertartásokat, megemlékezéseket, egyéb rendezvényeket.

VI.

Temetőüzemeltetési feladatok:

6.1. A NÖRI-t mint a Magyar Állam tulajdonában lévő temető vagyonkezelőjét a Ttv.-ben és a 145/1999. Korm. rend.-ben meghatározott jogok és kötelezettségek a tulajdonossal megegyezően illetik meg, illetve terhelik.

Köteles a temető fenntartásáról, illetve üzemeltetéséről gondoskodni, mely feladatokat a Ttv. 6. § (3) bekezdése alapján:

- 6.1.1. részben saját maga,
- 6.1.2. részben a vele szerződéses jogviszonyban álló, a 145/1999. Korm. rend. 54.§ (1) bekezdésében előírt követelményeknek megfelelő gazdálkodó szervezet útján látja el.

6.2. Az üzemeltető feladatai az alábbiak:

- 6.2.1. meghatározza a temetkezési szolgáltatás, illetőleg a sírkertben végzett egyéb vállalkozási tevékenységek ellátásának temetői rendjét,
- 6.2.2. biztosítja az eltemetés (urnaelhelyezés) feltételeit, melynek keretén belül a 6.1.2. pontban jelzett módon, gazdálkodó szervezet útján gondoskodik a temetési helyre való első temetést megelőzően a sírhely kiásásáról (sírásás),
- 6.2.3. biztosítja a sírkertbe látogatók kegyeletgyakorlásának feltételeit, a nyitvatartási időt,
- 6.2.4. gondoskodik a sírkertbe kiszállított elhunytak átvételéről a 6.1.2. pontban jelzett módon, gazdálkodó szervezet útján,
- 6.2.5. biztosítja a sírkert nyitását, zárását,
- 6.2.6. vezeti és megőrzi a nyilvántartó könyveket,
- 6.2.7. tájékoztatja a sírkertbe látogatókat,
- 6.2.8. kijelöli a temetési helyeket,

- 6.2.9. elvégzi a sírkert és létesítményeinek tisztántartását, az utak karbantartását, síkosság mentesítését és a hó eltakarítást,
- 6.2.10. gondoskodik a hulladék összegyűjtéséről és elszállíttatásáról,
- 6.2.11. gondoskodik a sírkert rendjének betartásáról és betartatásáról,
- 6.2.12. összehangolja a sírkerti létesítmények, így különösen a ravatalozó használatával kapcsolatos temetkezési szolgáltatói tevékenységeket,
- 6.2.13. gondoskodik az ügyfélfogadásról,
- 6.2.14. gondoskodik a sírkert őrzéséről,
- 6.2.15. biztosítja a ravatalozónak és technikai berendezéseinek, tárolóinak és hűtőinek üzemeltetését, karbantartását a 6.1.2. pontban jelzett módon, gazdálkodó szervezet útján,
- 6.2.16. biztosítja a szóróparcella és berendezései üzemeltetését, működtetését és karbantartását a 6.1.2. pontban jelzett módon, gazdálkodó szervezet útján,
- 6.2.17. biztosítja a sírkert egyéb közcélú létesítményeinek karbantartását és működteti azokat.

6.3. NÖRI a temetőben keletkezett hulladék kezelése, gyűjtése során a hulladékról szóló 2012. évi CLXXV. törvény előírásai szerint jár el.

6.4.NÖRI - szerződés alapján gazdálkodó szervezet igénybevételével jogosultan is – összegyűjti és elszállítja a hulladékot.

6.5. A temetőben keletkezett hulladék (virág, koszorú stb.) kizárólag a kijelölt hulladék-lerakó helyen helyezhető el. Az elszállíttatásról a NÖRI gondoskodik.

VII.

A sírkertben végzett temetkezési és egyéb szolgáltatások rendje, a létesítmények igénybevételének feltételei:

7.1. Temetkezési szolgáltatások:

- 7.1.1. A sírkertben temetkezési szolgáltatást kizárólag temetkezési szolgáltatási tevékenység folytatására engedéllyel rendelkező, temetkezési szolgáltatói nyilvántartásban szereplő azon gazdálkodó szervezet (temetkezési szolgáltató) láthat el, amely *a jelen szabályzat 2. sz. melléklete szerinti NÖRI-regisztrációval* rendelkezik. A temetkezési szolgáltatásokat közvetlenül a temetkezési szolgáltatótól kell megrendelni, valamint a mellékletben szereplő díjakat megfizetni.
- 7.1.2. A temetkezési szolgáltató a sírkertben végzett temetkezési szolgáltatási tevékenységének gyakorlása során köteles betartani a Ttv., a 145/1999. Korm. rend., az egyéb vonatkozó jogszabályok, valamint jelen szabályzat előírásait.
- 7.1.3. A regisztrált temetkezési szolgáltató előzetesen telefonon jelzi a NÖRI felé a temetkezési szolgáltatásra vonatkozó igényét, és annak tervezett időpontját. NÖRI az időpont-foglalást munkaidőben haladéktalanul, a beérkezéstől számított legfeljebb kettő órán belül visszaigazolja, és tájékoztatást is ad a

sírhely betemethetőségéről, illetve amennyiben a tervezett időpont nem megfelelő, úgy egyidejűleg új időpontot javasol. NÖRI a sírhely állapotáról a temetkezési szolgáltató fenti telefonos jelzésétől számított egy munkanapon belül ad tájékoztatást. A sírhely állapotára vonatkozó tájékoztatás körében a NÖRI az alábbiakat is közli a temetkezési szolgáltatóval:

- a síron található-e síremlék,
- amennyiben van síremlék, úgy milyen annak fajtája, jellege (keretes, dobozos, csak daruval mozdítható, stb.),
- a sír kiáshatlanságára vonatkozó jelzés (kézi erővel eltávolíthatatlan szikla, fás szárú, nagy gyökerű növényzet, stb.)

A temetkezési szolgáltatás jellegéből adódó visszaigazolást, adatszolgáltatást, időpont-foglalást, a sírhely állapotáról és a betemethetőségről szóló tájékoztatást a NÖRI e-mailben igazolja vissza a szolgáltató felé.

7.1.4. A temetkezési szolgáltató e-mail útján, beszkenelt változatban megküldi a NÖRI részére a temettető által aláírt, a NÖRI által visszaigazolt adatokra, időpontra vonatkozó megrendelést/szerződést.

7.1.5. A 7.1.4. pontban jelzett dokumentum beérkezését követően haladéktalanul, de legkésőbb a beérkezést követő munkanapon a NÖRI számlát bocsát ki a temetkezési szolgáltató által megadott vevő felé. A számlát a temetkezési szolgáltató a temetőirodában veheti át.

7.1.6. A temetkezési szolgáltató a számlát legkésőbb a temetkezési szolgáltatás időpontja előtti kettő munkanapon belül köteles kiegyenlíteni. A számla kiegyenlítés történhet vagy a pénztárban történő készpénzes befizetéssel - a 2.5. pontban jelzett nyitva tartási időben -, vagy a számlán szereplő, a NÖRI-nek a Magyar Államkincstárnál (MÁK) vezetett számlájára történő átutalással, a közlemény rovatban a számla számának feltüntetésével. Az átutalás esetén figyelembe veendő, hogy a MÁK az átutalt összeg jóváírásáról az átutalást követő kettő munkanap elteltével tud adatot szolgáltatni a NÖRI részére. A konkrét temetkezési szolgáltatás lebonyolításának feltétele a számla határidőben történő kiegyenlítése.

7.1.7. Koporsós temetés esetén a temetkezési szolgáltató az elhunytat a számla 7.1.6. pont szerinti kiegyenlítését követően munkanapokon 9 és 14 óra közötti időpontban jogosult a temetőbe szállítani. A temetési szolgáltató a temetőbe történő beszállítás tervezett időpontját egy munkanappal korábban e-mailben be kell jelentse a NÖRI felé. Az elhunyt beszállítása csak olyan eszközben történhet, amely alkalmas a hűtőbe történő behelyezésre (koporsóalj, hamvasztóalj, szállítókoporsó). A beszállításhoz igénybe vett eszközt a temetkezési szolgáltató köteles a temetés napján elszállítani. A beszállításkor a temetkezési szolgáltató köteles a NÖRI temetőirodájában leadni a jogszabályban meghatározott dokumentumokat (pl. Halottvizsgálati bizonyítvány).

7.1.8. A sírhelyet minden esetben a NÖRI munkatársa a temetkezési szolgáltató képviselőjének jelenlétében, közvetlenül a sírásás megkezdése előtt azonosítja be, illetve jelöli ki. A sírásás csak az azonosítás, kijelölés megtörténte után végezhető. A temetési helyre történő első temetés kivételével a temetkezési szolgáltató köteles a temetés tervezett időpontja előtti munkanapon elvégezni a sírásást, és biztosítani annak biztonságos elkerítését a temetés időpontjáig. NÖRI a temetés napján ellenőrzi a sírásás

megtörténtét, és haladéktalanul jelzi a szolgáltató felé, ha beomlás-veszélyt, illetőleg a sírásással összefüggő egyéb olyan helyzetet észlel, amely akadályozza vagy kizárja a temetés lebonyolítását. Amennyiben mélyítés szükséges, úgy ezt a temetkezési szolgáltató végzi el.

- 7.1.9. A ravatalozót a temetkezési szolgáltató a temetés időpontját megelőző 45 perccel korábban jogosult és köteles átvenni, és a ravatalozás befejezésével egyidejűleg az eredeti, rendezett állapotnak megfelelően köteles visszaadni. A ravatalozó átvételével a temetkezési szolgáltatót kártérítési felelősség terheli az általa végzett munkafolyamatokból adódó, valamint a ravatalozáson résztvevők által okozott kárért.
- 7.1.10. A temetkezési szolgáltató a jogszabályi előírásoknak megfelelő, érvényes biztosítással rendelkező halottszállító gépjárművel végezheti a temetkezési szolgáltatást. Rendszám nélkül használható szertartásautó esetében annak tulajdonosát terheli a kártérítési kötelezettség a szertartásautóval okozott kárért.
- 7.1.11. A temetést követően a temetkezési szolgáltató köteles a sírhely környezetének rendezett állapotát visszaállítani, és a NÖRI-vel egyeztetett időpontban részére visszaadni a sírhelyet és környezetét. A sírhely visszaadásáról a temetkezési szolgáltató és a NÖRI munkatársai közösen jegyzőkönyvet vesznek fel.
- 7.1.12. Szórásos temetés esetén a temetkezési szolgáltató a NÖRI-vel előzetesen egyeztetett időpontban a hamvakat a jogszabályban meghatározott dokumentumokkal ellátva legkésőbb a temetés előtti második munkanapon köteles a temetőbe beszállítani. A temetőben szórásos temetést a szóró berendezést működtető temetkezési szolgáltató végezhet.

7.2. Sírhelyen végzett munkálatok:

- 7.2.1. A sírkertben sírkőmunkálatot kizárólag az ilyen jellegű vállalkozási tevékenységre jogosító okirattal rendelkező egyéni vállalkozó vagy ilyen tevékenységi kör gyakorlására feljogosított jogi személy (a továbbiakban: vállalkozó) végezhet.
- 7.2.2. Új síremlék állítása, illetve meglévő síremlék felújítása, helyreállítása esetén gondoskodni kell arról, hogy a sírhely (sírkő) elemei biztonságosan rögzítésre kerüljenek a balesetveszély elhárítása érdekében. Az 1 méternél magasabb sírkő emlékrészét ún. rögzítő csappal kell rögzíteni a kerethez vagy a tartó részhez.
- 7.2.3. Sírkőbontás és állítás, vésés, tisztítás, betűfestés és egyéb sírkőmunkálatok megkezdését megelőzően legalább három munkanappal írásbeli kérelmet kell benyújtani a NÖRI-hez, amelyhez minden esetben csatolni kell a tevékenység gyakorlására jogosító engedélyek másolatát.
- 7.2.4. Sírkőbontás és felújítás, illetve elemcsere nélküli visszaállítás, vésés, tisztítás, betűfestés esetén a kérelemnek tartalmaznia kell:
 - 7.2.4.1. a megbízó/megrendelő nevét, címét, elérhetőségeit,
 - 7.2.4.2. a sír felett rendelkező természetes vagy jogi személy írásbeli engedélyét az adott sírkőmunka elvégzésére,

- 7.2.4.3. a sírjel felállítását végző vállalkozó megnevezését, elérhetőségét,
 - 7.2.4.4. a végezni kívánt munkálatok pontos leírását,
 - 7.2.4.5. műemléki védelem alatt álló sírjel esetén az örökségvédelmi hatóságtól beszerzett hozzájárulást,
 - 7.2.4.6. a munkálatokat végző vállalkozó nyilatkozatát arra vonatkozólag, hogy tevékenységét a vonatkozó építésügyi szabványokban és előírásokban foglaltaknak megfelelően végzi el, valamint hogy a szakszerűtlen munkavégzésből eredő károk vonatkozásában vállalja a teljes anyagi felelősséget.
- 7.2.5. A felállításra kerülő sírjelnek minden esetben alkalmazkodnia kell a sírkert sajátosságaihoz, egyedi képéhez, atmoszférájához. Ennek érdekében új sírjel felállítását, illetve meglévő sírjel felújítását vagy elemcseréjét követő visszaállítását megelőzően (függetlenül annak anyagától) kérelmet kell benyújtani a NÖRI-hez. A kérelemnek tartalmaznia kell:
- 7.2.5.1. a megbízó/megrendelő nevét, címét, elérhetőségeit,
 - 7.2.5.2. a sír felett rendelkező természetes vagy jogi személy írásbeli engedélyét az új sírjel felállítására vonatkozólag,
 - 7.2.5.3. a sírjel felállítását végző vállalkozó megnevezését, elérhetőségét,
 - 7.2.5.4. a sírjel felállítását végző vállalkozó nyilatkozatát arra vonatkozólag, hogy a sírjel felállítását a vonatkozó építésügyi szabványokban és előírásokban foglaltaknak megfelelően végzi el, valamint hogy a szakszerűtlen felállításból eredő károk vonatkozásában vállalja a felelősséget,
 - 7.2.5.5. a sírjel pontos, méretarányos vázrajzát,
 - 7.2.5.6. a sírjel műleírását,
 - 7.2.5.7. amennyiben felújítás, illetve elemcsere történt, annak pontos leírását,
 - 7.2.5.8. műemléki védelem alatt álló sírjel felújítása esetén az örökségvédelmi hatóságtól beszerzett hozzájárulást,
 - 7.2.5.9. a sírhely pontos számát,
 - 7.2.5.10. a sírban nyugvó személyek nevét, és temetési évét,
 - 7.2.5.11. a munkálatok végzésének várható időtartamát,
 - 7.2.5.12. új sírjel állítása esetén (a szokásos kereszt, illetve fejfa kivételével) az illetékes örökségvédelmi hatóság előzetes engedélyét.
- 7.2.6. A NÖRI a benyújtott sírjel-állítási kérelmet a benyújtás napjától számított 15 munkanapon belül véleményezi, és engedélyezi, vagy elutasítja azt.
- 7.2.7. Sírkövek, síremlékek száraz úton történő csiszolása a sírkert területén nem engedélyezett. A vizes csiszoláshoz a NÖRI előzetes, írásbeli engedélyre van szükség.
- 7.2.8. Meglévő urnafülke fedlapjának munkálatok elvégzése céljából történő eltávolításával egyidejűleg kötelező az ideiglenes zárólap elhelyezése.

7.3. Egyéb szolgáltatások rendje:

- 7.3.1. A sírkertben egyéb szolgáltatásokat végző természetes vagy jogi személyek munkavégzési jogosultságát a NÖRI a munkavégzés helyszínén ellenőrzi,
- 7.3.2. Hozzá tartozók kivételével, természetes vagy jogi személyek egyéb szolgáltatásokat (sírkőmunka, sírgondozás stb.) kizárólag az ügyfélfogadás ideje alatt végezhetnek,
- 7.3.3. A sírkertben végzett egyéb szolgáltatások során az esetlegesen keletkezett törmelék, szemetet, lomot a szolgáltatás végzője folyamatosan köteles elszállítani, illetve a sír környezetét rendezetten, tisztán tartani,
- 7.3.4. A sírkertben egyéb szolgáltatásokat végző természetes vagy jogi személyeknek a munkavégzést úgy kell megszervezniük, hogy azzal a sírkert látogatóinak kegyeletgyakorlását, a sírkert rendjét, nyugalma, a temetési szertartásokat, megemlékezéseket, egyéb rendezvényeket ne zavarják.
- 7.3.5. A sírkert területén természetes vagy jogi személyek üzletszerzésre irányuló tevékenységet csak a NÖRI-vel létesített jogviszony alapján folytathatnak.

7.4. A létesítmények igénybevételének feltételei:

- 7.4.1. a temető területén a vízvétel biztosított az ésszerűség határain belül,
- 7.4.2. a ravatalozót és a kápolnát a 7.1.1. pontban jelzett, NÖRI-regisztrációval rendelkező temetkezési szolgáltató használja,
- 7.4.3. a sírkertben lévő, hamvak elszórását biztosító berendezést a 6.1.2. pontban jelzett temetkezési szolgáltató használja.

VIII.

A temetési helyekkel, nyilvántartásukkal kapcsolatos rendelkezések:

8.1. A sírkertben levő sírhelyek méretei és befogadóképességük:

- 8.1.1. egyes felnőtt sírhely
 - a) mérete: 1,90-2,10 m hosszú, 0,95-1,10 m széles, 2,00 m mély;
 - b) befogadóképessége: 2 koporsó és 4 urna, vagy 1 koporsó és 8 urna
- 8.1.2. kettős sírhely
 - a) mérete: 1,90-2,10 m hosszú, 1,90-2,10 m széles, 2,00 m mély;
 - b) befogadóképessége: 4 koporsó és 8 urna, vagy 2 koporsó és 16 urna,
- 8.1.3. gyermeksírhely
 - a) mérete: 1,30-1,50 m hosszú, 0,65-0,80 m széles, 2,00 m mély;
 - b) befogadóképessége: 1 koporsó és 2 urna,
- 8.1.4. az ún. alacsony hantos, parkszerű sírhely alapterülete az egyes, illetőleg a kettős sírhely méretének felel meg;
- 8.1.5. az új építésű sírboltok méretét a NÖRI az adott parcella sajátosságait figyelembe véve határozza meg a megrendelővel kötött szerződésben.

8.2. Egyéb méretekkel kapcsolatos szabályok:

- 8.2.1. A betemetésre kerülő sírok egymástól való oldaltávolságának legalább 60 cm-nek kell lennie. A temetési helyek, sorok, műtárgyak elhelyezkedését a NÖRI

által jóváhagyott parcellaterv tartalmazza.

- 8.2.2. A sírdombok talajszinttől számított magassága legfeljebb 30 cm lehet. A sírhelyeken a sírdomb felhantolása nem kötelező.
- 8.2.3. A sírbolt (kripta) legalább 2, legfeljebb 16 nagy koporsó elhelyezését biztosító, terepszint alatti és feletti, illetve kizárólag terepszint feletti építményrészből álló temetési hely. Egy nagy koporsó helyére két kis koporsó is elhelyezhető. A sírbolt méretét a befogadott koporsók száma határozza meg.
- 8.2.4. Sírbolt a kizárólag a NÖRI hozzájárulásával a külön jogszabályban meghatározott esetekben, az építési hatóság engedélyével építhető.
- 8.2.5. Az urnafülkében az elhamvasztottak urnái helyezhetők el. Új urnafülke építésénél az urnát befogadó belső méret legalább 30x30 cm.
- 8.2.6. Az urnasírhely mérete 60x80 cm, mélysége 70 cm.
- 8.2.7. A temetkezési hely méretével kapcsolatban a NÖRI – a rendelkezővel kötött egyedi megállapodás alapján – eltérhet a temetőszabályzatban meghatározott méretektől.
- 8.2.8. A sírkertben felállított sírkövek által elfoglalt terület maximális mérete az alábbi lehet:
 - 8.2.8.1. szimpla sírra állított sírkő esetén: 95 cm x 195 cm;
 - 8.2.8.2. dupla sírra állított sírkő esetén: 195 cm x 195 cm;
 - 8.2.8.3. gyermek sírra állított sírkő esetén: 65 cm x 130 cm;
 - 8.2.8.4. urnasírra állított sírkő esetén: 60 cm x 80 cm.
 - 8.2.8.5. Sírbolt esetén a NÖRI-vel kötött szerződésben foglaltak az irányadóak.

Egyedi kérelemre a NÖRI engedélyezheti a 8.2.8. pontban foglalt méreteknél nagyobb területet elfoglaló sírkő elhelyezését, mely esetben a rendelkezőnek a jelen szabályzat 3. számú mellékletében meghatározott térfoglalási díjat kell fizetnie.

8.3. Használati idővel kapcsolatos rendelkezések:

- 8.3.1. Amennyiben az adott temetkezési hely használati időtartama alatt nem történik újabb koporsós betemetés, a sírhely további használati jogát csak újraváltással lehet biztosítani.
- 8.3.2. A sírboltok további használatára újraváltással kizárólag az építésügyi hatóság engedélyének birtokában kerülhet sor. Az engedélyt a rendelkezésre jogosult szerzi be.
- 8.3.3. Koporsós sírhelybe, illetve sírboltba történő koporsós rátemetés esetén a temetési hely érvényességi idejét ki kell egészíteni 25 évre, pótdíj megfizetésével. A pótdíj összege a rátemetés időpontjában érvényes

sírhelymegváltási díj időarányos része.

8.4. A temetési helyekre vonatkozó egyéb szabályok:

- 8.4.1. A NÖRI az elhanyagolt, a környezetet is veszélyeztető sírhelyek esetében a rendelkezési jog jogosultjának eredménytelen írásbeli felszólítását követően a szükséges munkálatokat a rendelkezési jog jogosultjának költségére elvégzi/elvégezteti.
- 8.4.2. A sírjelek karbantartása, helyreállítása, felújítása a temetési hely felett rendelkezni jogosultat terhelő kötelezettség, melyre a NÖRI - megfelelő határidő tűzésével - felszólíthatja, illetve az állékonyságot, a biztonságos használatot veszélyeztető állapot fennállása esetén a helyreállításra köteles felhívni a rendelkezésre jogosultat. A felhívást - a temetési hely megjelölésével - a sírkert hirdetőtábláján a NÖRI kifüggeszti. A sírjel vagy sírbolt helyreállításáig a temetési helyre további temetkezés nem történhet.
- 8.4.3. Amennyiben a sírjel felett rendelkezni jogosult a felhívás ellenére a sírjelet nem állítja helyre és az életet is fenyegető közvetlen veszély áll fenn, akkor a közvetlen veszélyt a rendelkezni jogosult költségére a NÖRI megszünteti.
- 8.4.4. A sírkert tisztasága és rendje érdekében síráthelyezések, új síremlék állítása miatt - vagy más módon - feleslegessé vált sírjelek, sírkőmaradványok elszállításáról a temetési hely feletti rendelkezési jog jogosultja azonnal köteles intézkedni.
- 8.4.5. Lebontott síremlék, sírjel, építési anyag, törmelék a sírkertben kizárólag a NÖRI egyedi írásbeli engedélyével tárolható.
- 8.4.6. A Koporsós sírhelyet a temetés során kizárólag talajban lebomló textíliával lehet bélelni. Egyéb anyagok (pl. beton, zsálukő, fa, bútor- vagy forgácslemez stb.) használata tilos.

8.5. A nemzeti sírkertbe sorolt védett sírokra vonatkozó szabályok:

- 8.5.1. Nemzeti sírkert (nemzeti panteon): a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság által annak minősített temető, hősi temető, hősi temetési hely, továbbá temetkezési emlékhely, kegyeleti emlékhely, temetési helyek összessége. A nemzeti sírkertbe tartozó sírhelyek a temető fennállásáig nem szüntethetők meg és nem helyezhetők át. Ha a sírkert megszűnik, a temetési helyek áthelyezéséről annak kell gondoskodnia, akinek a megszüntetés az érdekkörébe tartozik.
- 8.5.2. A nemzeti sírkertbe sorolt temetkezési helyek vonatkozásában a NÖRI gyakorolja a Ttv. 22. § (2) bekezdése szerinti rendelkezési jogot, ideértve a sírnyitással kapcsolatos hozzájárulást is. Nemzeti sírkertbe tartozó sírhelyen sírjelet állítani, sírboltot építeni, azon változtatni, illetőleg áthelyezni vagy lebontani külön jogszabály rendelkezései szerint, valamint a NÖRI hozzájárulása alapján szabad.
- 8.5.3. A nemzeti sírkertbe tartozó temetési hely mentes a sírhelyre vonatkozó

megváltási és újraváltási díj megfizetésének kötelezettsége alól. Amennyiben azonban a NÖRI döntése alapján a nemzeti sírkertbe tartozó sírba új, koporsós betemetés történik, a sírhely egyszeri, újraváltási díját minden egyes új betemetés esetén meg kell fizetni. Ha olyan, nemzeti sírkertbe tartozó sírba temetkeznek, amelyen még érvényes a megváltás, akkor a megváltás kezdetétől az új betemetésig eltelt időszakra eső arányos megváltási díjat kell megfizetni.

- 8.5.4. A nemzeti sírkert részeként számon tartott sírhelyek, hősi temetési helyek, a műemléki védelem alatt álló temetési helyek, sírjelek esetén a védettség tényét és okát a NÖRI a sírhelyek nyilvántartásában feltünteti.

8.6. Temetési helyek nyilvántartásai:

NÖRI a Ttv. alapján előírt kötelező nyilvántartásokat vezeti. Ügyfélszolgálati időben a nyilvántartás adatai alapján felvilágosítást ad a kegyeleti jogot gyakorolni kívánó részére az elhunyt személy temetési helyéről és a hamvak elhelyezkedésének helyéről.

IX.

A sírkertben alkalmazott díjak:

9.1. A sírkertben alkalmazott díjakról szóló részletes kimutatást *a jelen szabályzat 3.sz melléklete* tartalmazza.

9.2. A temetkezési szolgáltató a 9.1. pontban hivatkozott díjakat a NÖRI részére a temetkezési szolgáltatás NÖRI által visszaigazolt időpontját megelőző kettő munkanappal korábban köteles megfizetni, a NÖRI által kibocsátott számla ellenében.

X.

Vegyes rendelkezések:

10.1. A jelen Szabályzatban nem szabályozott kérdésekre többek között a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény, a végrehajtásáról szóló 145/1999. (X.1.) Korm. rendelet, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény rendelkezései az irányadók.

10.2. A jelen, Módosítással Egységes Szerkezetbe Foglalt Szabályzat 2017. október 20-án lép hatályba.

Budapest, 2017. október 20.

Radnainé dr. Fogarasi Katalin
főigazgató s.k.

Kiegészítés
a 2017. december 12-én lezárt
Budapest VIII. kerület, Fiumei úti Temető Nemzeti Emlékhely
Használati Tervéhez

A Budapest VIII. kerület, Fiumei úti Temető Nemzeti Emlékhely Használati Tervének (Használati Terv) 2017. december 12-i lezárását követően, a Budapest Főváros Kormányhivatala – mint egyeztetésre jogosult örökségvédelmi hatóság – által javasolt aktualizálás érdekében a Használati Tervhez az alábbi kiegészítést csatolom.

A Használati Terv lezárása óta a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 496/2016. Korm. rendeletet (Korm. rendelet) hatályon kívül helyezte a jogalkotó, helyette 2018. április 10. napjától a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) Korm. rendeletben meghatározott kötelezettségek és szabályok alkalmazandók a védett műemléki értékek védelmével összefüggésben.

A Korm. rendelet értelmében a Használati Terv 9.2.6.1. pontjában megfogalmazott, a Fiumei úti Temető Nemzeti Emlékhely területén található síremlékek folyamatos állagmegóvásához, eseti jellegű balesetveszély-elhárításához, illetve kár elhárításához jelenleg örökségvédelmi bejelentés megtétele szükséges, a 9.2.6.1. A) c) pont szerinti engedélyeztetési kötelezettség nem áll fenn.

Budapest, 2018. október „25.”.

Radnainé dr. Fogarasi Katalin
főigazgató

